

รายงานประจำปี 2559
ANNUAL REPORT 2016

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

สารจากอธิบดี

4

คณะผู้บริหาร

5

บทสรุปผู้บริหาร

10

1. ข้อมูลองค์กร

12

2. ผลการปฏิบัติราชการ

23

3. ผลงานสำคัญ

46

4. ภาคผนวก

79

ขอน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
และขอดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

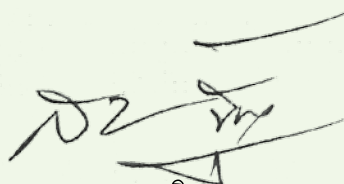

สารจากอธิบดี

การเติบโตของประเทศท่ามกลางโลกาภิวัตน์และกลไกการแข่งขันในประชาคมโลกที่เข้มข้น ผสมผสานกับจุดอ่อนและความเปราะบางทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ ทำให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังคงมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรง หลายเรื่องเกิดการสะสมต่อเนื่องยาวนานจนกลายเป็นปัญหาเรื้อรังและซับซ้อนมากขึ้น และมีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ส่งผลให้การจัดการกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลายเป็นนโยบายของประเทศ โดยเปลี่ยนแนวคิดจากเดิมที่ถือเป็นความรับผิดชอบของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว เป็นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากนโยบายประชารัฐของรัฐบาล

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนมีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคมมาโดยตลอด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จึงได้ดำเนินงานที่มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาศักยภาพพลเมืองไทยให้พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาเครือข่ายและภาคี เพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม และที่ชัดเจนที่สุด คือ ได้ปรับกระบวนการทำงานให้มีการบูรณาการภายในองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการดำเนินงานที่ตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 และทิศทางของแผนฯ ฉบับที่ 12 รวมถึงนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยได้กำหนดให้เป็นแผนงานบูรณาการที่สังเคราะห์กิจกรรมจากทุกหน่วยงานภายในกรมให้เป็นแผนรวมที่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ได้แก่ แผนบูรณาการขยะ แผนบูรณาการป่าไม้หมอกควัน และแผนบูรณาการการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รายงานประจำปี 2559 (Annual Report 2016) ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมฉบับนี้ คือ บทสรุปของการทำงานอย่างมีส่วนร่วมทั้งภายในองค์กร และกับภาคีเครือข่าย โดยน้อมนำหลักการทำงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังคงต้องใช้เวลาและการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวิสัยทัศน์กรม คือ “บูรณาการทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีธรรมาภิบาล ด้วยองค์ความรู้และกระบวนการมีส่วนร่วม”

(นายสากล ฐินะกุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

คณะผู้บริหาร

นายสากล สรีนกุล
อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นายสุรชัย อจลบุญ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นายบรรพต อมราภิบาล
รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นางอนงค์ ชานะมูล
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรม
ด้านสิ่งแวดล้อม
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ
สถาบันไดออกซินแห่งชาติ

นายวิรัตน์ ปภัสสร
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชน

นางสาวสาวิตรี ศรีสุข
ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ
สิ่งแวดล้อม

นางสาวปรียาพร พรหมพิทักษ์
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและ
เผยแพร่

นางภาวิณี ณ สายบุรี
เลขานุการกรม

นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ
ผู้อำนวยการกองอาสาสมัครพิทักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายวิชาญ สุขสว่าง
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

นางสาวพรพิมล วราทร
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์
ตรวจและประเมินผล
ผู้อำนวยการกองส่งเสริม
และสนับสนุนองค์การอิสระ
ด้านสิ่งแวดล้อม

นางนิตยา สหันทิพร
ผู้อำนวยการ
กลุ่มตรวจสอบภายใน

นางสาวอุดมลักษณ์ ศรีทัศนีย์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนา
ระบบบริหาร

นางนิตยา นักระนาด มิลน์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยและ
พัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

(ว่าง)
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชน

(ว่าง)
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริม
และเผยแพร่

บทสรุปผู้บริหาร

การทำงานแบบบูรณาการงานภายในองค์กรเมื่อปีที่ผ่านมา โดยใช้ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเป้าหมาย และระดมสรรพกำลังจากส่วนต่างๆ ภายในองค์กรช่วยกันขับเคลื่อน จนเกิดความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ทำให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้เพิ่มการทำงานภายใต้แผนบูรณาการการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเดิมที่มีเพียง แผนบูรณาการขยะ แผนบูรณาการป่าไม้ หมอกควัน ทั้งนี้ในภาพรวมผลการปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2559 ภายใต้การทำงานแบบบูรณาการ พบว่า ผลผลิตเกือบทุกตัวชี้วัดเกินกว่าเป้าที่ตั้งไว้ และหากดูในรายละเอียดการทำงานในแต่ละแผนจะพบว่า สูงกว่า เป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่น้อย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนบูรณาการขยะ: เน้นสร้างวินัยคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการขยะอย่างยั่งยืน ผ่านกิจกรรมปลูกสร้างจิตสำนึก ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ตามหลักการลดขยะ ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้ตั้งเป้าไว้ว่าในอีก 5 ปี ข้างหน้า ต้องมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มขึ้นให้ได้ถึงร้อยละ 30 ในพื้นที่เป้าหมาย จนถึงปัจจุบันนี้ เฉพาะการดำเนินงานในกิจกรรมชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ กลุ่มเป้าหมายสามารถนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้ถึงร้อยละ 53 ซึ่งมากกว่าที่ตั้งเป้าไว้ถึงร้อยละ 23

แผนบูรณาการป่าไม้ หมอกควัน: มุ่งไปที่การแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้กลไก “อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” และเน้นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง โดยตั้งเป้าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ต้องลดจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่ ให้ได้ร้อยละ 10 ผลการดำเนินงาน ในปี พ.ศ. 2559 สามารถลดจุด Hotspot ในพื้นที่เป้าหมายได้ถึงร้อยละ 57.14 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้สุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการก็ดีขึ้น จากสถานการณ์ไฟป่าหมอกควันที่ลดลง

แผนบูรณาการการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม: ผลักดันให้เกิดการผลิต การบริการและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้องค์กรต่างๆ หันมาให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการจัดการของเสียและลดมลพิษที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเน้นไปที่การให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยจัดประกวดและให้การรับรองมาตรฐาน ภายใต้ตราสัญลักษณ์ G-Green ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีสถานประกอบการ สำนักงาน ห้างร้าน และโรงแรม ผ่านเกณฑ์การผลิต การบริการและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 150 แห่ง และร้อยละ 60 ของกลุ่มเป้าหมาย มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การผลิต การบริการ และบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามเป้าหมายที่วางไว้

นอกจากงานตามแผนบูรณาการ ยังมีการดำเนินงานในด้านอื่นๆ ด้วย อาทิเช่น การบูรณาการเครือข่ายอาสาสมัครด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวง งานศึกษาวิจัยเชิงพัฒนาที่เน้นการนำไปใช้ประโยชน์ การสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การยกระดับเทศบาลที่ได้รับรางวัลสิ่งแวดล้อมยั่งยืนให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมอาเซียน รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Executive Summary

During the 2016 fiscal year, the Department of Environmental Quality Promotion has made great strides toward its core objectives. These include promoting environmentally friendly consumption, service, and production, integrated forest fire prevention and haze management plans, as well as integrated household and community waste management plans. Goals set for each for this year have either been met or exceeded.

The Department's integrated household and community waste management plan focuses on building awareness across the wider public in implementing better waste management. Implementation is accomplished through encouraging the reduction, reuse, and recycling of waste. A goal of recycling up to 30% of all waste in targeted areas was set for the 2016 fiscal year, but has been exceeded by nearly 23%. Additionally, zero waste has been successfully implemented in targeted schools and communities.

Managing the serious issue of forest fires and the resulting haze is done through a participatory mechanism called, "The Village Natural Resources and Environmental Protection Volunteer Program". Participants focus on preventing fires and reducing haze in targeted areas. These include "hot spots" such as Doi Suthep-Pui National Park and Doi Inthanon National Park in Chiang Mai where goals of reducing fires and haze by 10% were set. However, during the 2016 fiscal year, haze reduction of up to 57% was achieved. By successfully reducing haze from forest fires, air quality and public health in these areas is greatly improved.

The Department's integrated plan promoting environmentally friendly consumption, service, and production encourages both public and private organizations to use resources more efficiently as well as reducing waste and pollution. Education as well as schemes to encourage participation such as the "G-Green" certification has helped the Department bring an additional 150 offices, shops, and hotels up to standards.

In addition to these integrated plans, there is the consolidated volunteer network of natural resources and environment under the Ministry of Natural Resources and Environment, and developmental research emphasizes on the application into work. Moreover it focuses on the creation of learning centers promoting better environmental management. It also awards municipalities as model ASEAN Environmentally Sustainable Cities (ESC). Additionally, work focuses on public relations and training for raise public awareness.

1

ข้อมูลองค์กร

1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการทำงาน

วิสัยทัศน์ : บูรณาการทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีธรรมาภิบาลด้วยองค์ความรู้และกระบวนการมีส่วนร่วม

พันธกิจ :

1. สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของเครือข่ายภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนา ประยุกต์ และให้บริการสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม
4. วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายและกลยุทธ์ในการทำงาน

กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ
ด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

01

กลยุทธ์ :

1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากรหลักเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาคอาเซียน (ผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือ Change Agent)
2. ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ
3. พัฒนาโครงข่ายข้อมูลสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคอาเซียน (การแลกเปลี่ยน องค์ความรู้ และฐานข้อมูล)

แผนงาน : ส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

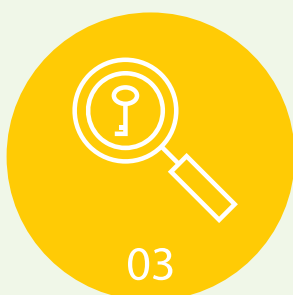

กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ มีส่วนร่วมในการผลิต การบริการและการบริโภคที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม

- กลยุทธ์ :
1. ส่งเสริมให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน มีความรู้และจิตสำนึกในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
 2. พัฒนาศักยภาพบุคคลกร/เครื่องมือ/กลไกส่งเสริมการมี ส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ
 3. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเรียนรู้ของพื้นที่ต้นแบบ/ ศูนย์เรียนรู้เพื่อให้เกิดการขยายผลในวงกว้าง

แผนงาน : บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับองค์ความรู้และ นวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการ สิ่งแวดล้อม

- กลยุทธ์ :
- พัฒนาและส่งเสริมการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมจาก งานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แผนงาน : ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

1.2 แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณ ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ	ยุทธศาสตร์เร่งรัดวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ
ยุทธศาสตร์กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กรและการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป้าหมายการให้บริการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมายสามารถประสานความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	
เป้าหมายให้บริการ หน่วยงาน	กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
กลยุทธ์ หน่วยงาน	1. เสริมสร้าง และพัฒนาศักยภาพบุคลากรหลักเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาคอาเซียน (ผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือ Change Agent) 2. ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ 3. พัฒนาโครงข่ายข้อมูลสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคอาเซียน (การแลกเปลี่ยน, องค์ความรู้, ฐานข้อมูล)
แผนงาน	ส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน (20.8500 ลบ.)
ผลผลิต/โครงการ	โครงการ : สร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วม ด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน (20.8500 ลบ.)
ตัวชี้วัด (ผลผลิต/โครงการ)	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ - กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้/ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (6,400 คน) - จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม (60,000 คน) - แหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นสู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนอาเซียน (1 แห่ง) - เครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ (9 เครือข่าย) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ - ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 80) - ระดับความสำเร็จเครือข่ายดำเนินกิจกรรมร่วมกันในระดับประเทศ (ร้อยละ 75) - ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 80)
กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน (20.8500 ลบ.)

ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์การพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม
รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กรและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พื้นที่เป้าหมายมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	องค์ความรู้และงานวิจัยได้รับการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

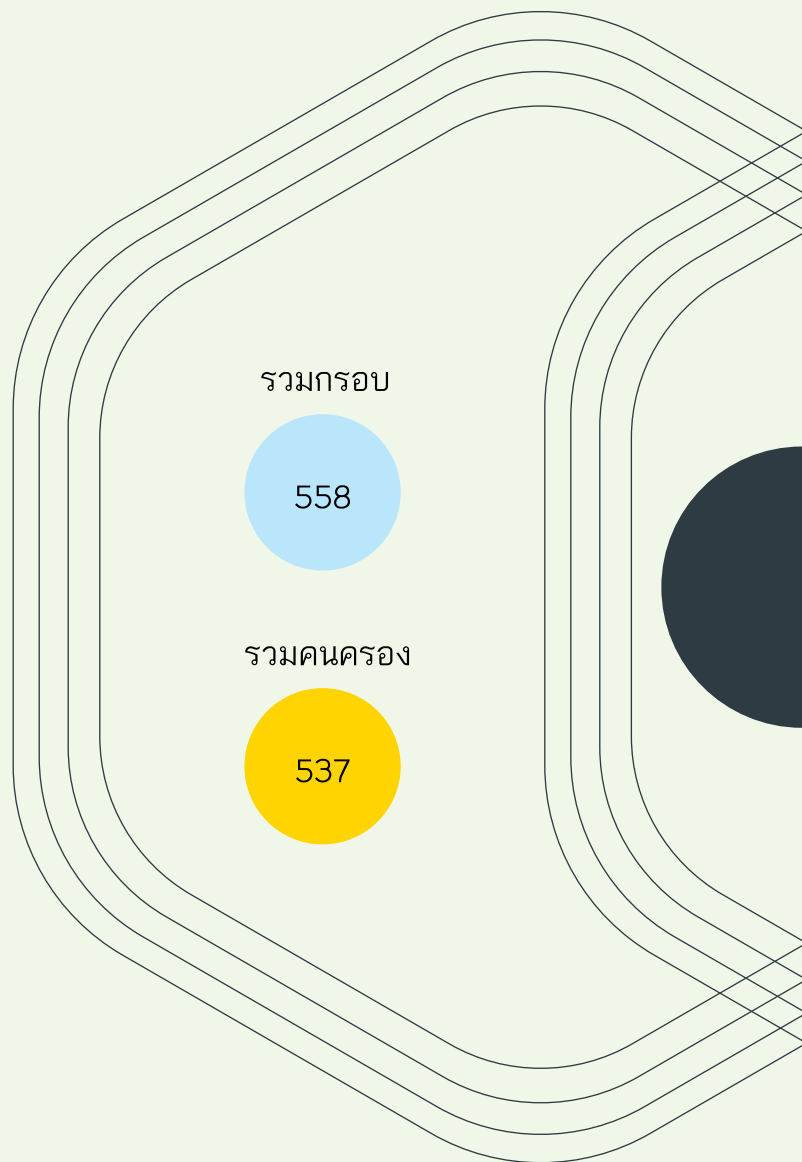
รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ มีส่วนร่วมในการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีความรู้และจิตสำนึกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ - พัฒนาศักยภาพบุคลากร/เครื่องมือ/กลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ - พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเรียนรู้ของพื้นที่ต้นแบบ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้เกิดการขยายผลในวงกว้าง	พัฒนาและส่งเสริมการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม (494.0948 ลบ.)	ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (144.3066 ลบ.)
ผลผลิต : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (494.0948 ลบ.)	ผลผลิต : การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี (144.3066 ลบ.)

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ - จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (79,540 คน) - จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม (3,378,500 คน) - จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (357 เครือข่าย) - จำนวนพื้นที่ต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (127 แห่ง) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ - ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 80) - ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมมีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคีร่วมพัฒนา (ร้อยละ 65) - ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 80)	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ - จำนวนผลงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (8 เรื่อง) - จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัย (1,700 คน) - ร้อยละความก้าวหน้าในการผลิตผลงานวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมของโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (100/24 ร้อยละ/เรื่อง) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ - ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ (ร้อยละ 60)
--	--

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาศักยภาพพลเมืองไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (3.7900 ลบ.) กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (34.1750 ลบ.) กิจกรรมที่ 3 พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (42.000 ลบ.) กิจกรรมที่ 4 สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (155.4536 ลบ.) กิจกรรมที่ 5 พัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของเครือข่ายและภาคีเพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม (50.1616 ลบ.) กิจกรรมที่ 6 พัฒนาข้อมูล ระบบสารสนเทศและการให้บริการ (32.1227 ลบ.) กิจกรรมที่ 7 การประสานงานการให้ความเห็นขององค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (35.5162 ลบ.) กิจกรรมที่ 8 บริหารจัดการภาครัฐและการติดตามประเมินผล (74.7448 ลบ.) กิจกรรมที่ 9 พัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (24.1309 ลบ.) กิจกรรมที่ 10 สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (42.0000 ลบ.)	กิจกรรมที่ 1 วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม (37.000 ลบ.) กิจกรรมที่ 2 บริหารจัดการและเผยแพร่ผลงานวิจัย (107.3066 ลบ.)
---	---

1.3 อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

หน่วย : คน

ผู้บริหาร (ออส. และ รอง ออส.)

3 คน
0 คน
0 คน
0 คน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมและเผยแพร่

1 คน
0 คน
0 คน
0 คน

ข้าราชการ

ลูกจ้างประจำ

พนักงานราชการ

พนักงานจ้าง
เหมาบริการ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

3 คน
0 คน
3 คน
0 คน

กลุ่มตรวจสอบภายใน

2 คน
0 คน
2 คน
0 คน

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

1 คน
0 คน
1 คน
0 คน

สำนักงานเลขานุการกรม

20 คน
12 คน
18 คน
27 คน

กองส่งเสริมและเผยแพร่

28 คน
0 คน
48 คน
11 คน

ศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม

17 คน
0 คน
31 คน
1 คน

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

29 คน
2 คน
32 คน
11 คน

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

37 คน
14 คน
56 คน
25 คน

กองยุทธศาสตร์ ตรวจสอบและประเมินผล

7 คน
2 คน
8 คน
4 คน

สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

14 คน
2 คน
19 คน
1 คน

กองอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7 คน
0 คน
16 คน
3 คน

กองส่งเสริมและสนับสนุนองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

3 คน
0 คน
3 คน
2 คน

สถาบันไดออกซินแห่งชาติ

5 คน
0 คน
2 คน
4 คน

1.4 งบประมาณและผลการใช้จ่าย

1.4.1 การเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และ 2559

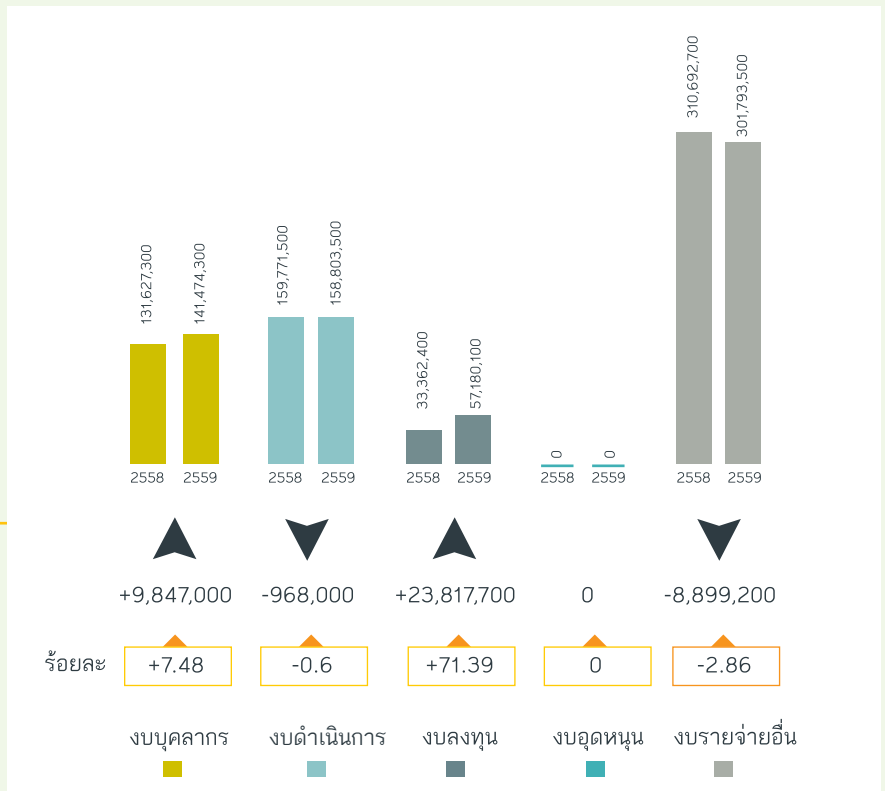
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้รับจัดสรรงบประมาณ ตาม พ.ร.บ. จำนวน 659,251,400 บาท จะเห็นว่าได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำนวน 23,797,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.74 โดยมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณถึง ณ 30 กันยายน พ.ศ. 2559 รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 638,342,044.72 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.83 ทั้งนี้ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 นั้น จำแนกตามประเภทงบรายจ่าย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเปรียบเทียบงบประมาณ
รายจ่ายปีงบประมาณ
พ.ศ. 2558 และ 2559
จำแนกตามประเภท
งบรายจ่าย

หน่วย : บาท

งบรวมทั้งสิ้น
2558 : 635,453,900 บาท
2559 : 659,251,400 บาท

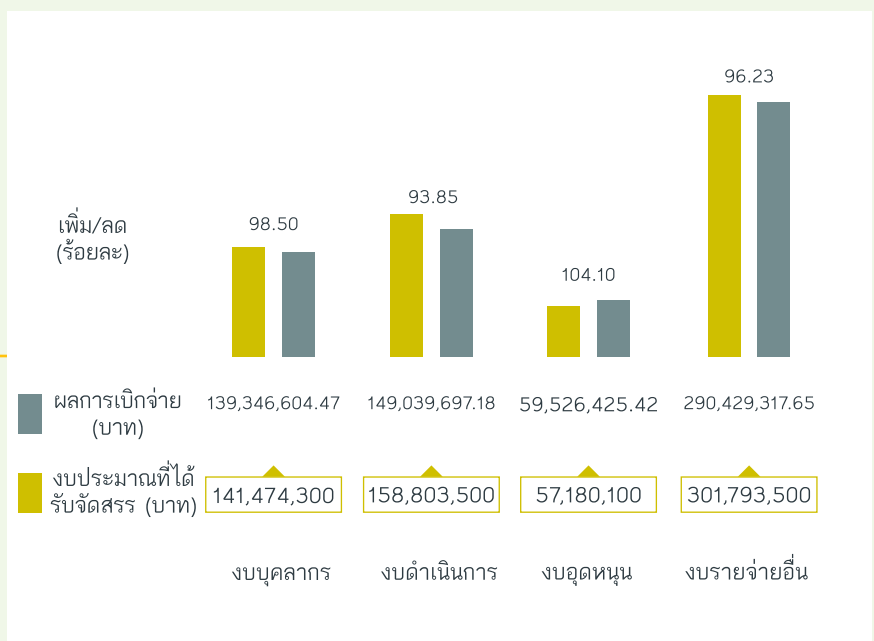
+23,797,500 บาท
+ ร้อยละ 3.74

1.4.2 ผลการเบิกจ่ายตามประเภทงบรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
รวมทั้งสิ้น
659,251,400 บาท
ผลการเบิกจ่าย
638,342,044.72 บาท

➡ ร้อยละ 96.83

1.4.3 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร รายการกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

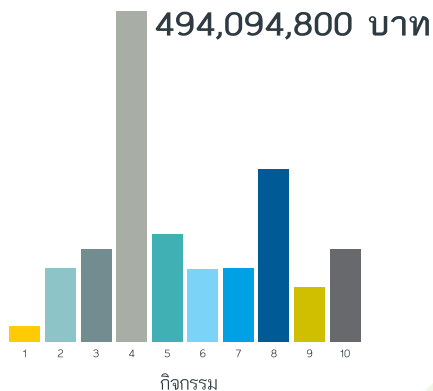
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน 659,251,400 ล้านบาท แยกตามรายแผนงาน/กิจกรรม มีรายละเอียด ดังนี้

1. ส่งเสริมบทบาทและการใช้ โอกาสในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 20,850,000 บาท

กิจกรรมที่ 1 สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม
มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน 20,850,000 บาท

2. บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาศักยภาพพลเมืองไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ 3,790,000 บาท

กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 34,175,000 บาท

กิจกรรมที่ 3 พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 42,000,000 บาท

กิจกรรมที่ 4 สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
155,453,600 บาท

กิจกรรมที่ 5 พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเครือข่ายและภาคีเพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
50,161,600 บาท

กิจกรรมที่ 6 พัฒนา ข้อมูล ระบบสารสนเทศและการให้บริการ 32,122,700 บาท

กิจกรรมที่ 7 การประสานงานการให้ความเห็นขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ 35,516,200 บาท

กิจกรรมที่ 8 บริหารจัดการภาครัฐและการติดตามประเมินผล 74,744,800 บาท

กิจกรรมที่ 9 พัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม 24,130,900 บาท

กิจกรรมที่ 10 สร้างวินัยของคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน 42,000,000 บาท

3 แผนงาน รวมงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น

659,251,400 บาท

3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา 144,306,600 บาท

กิจกรรมที่ 1 วิจัย และพัฒนา
เทคโนโลยีด้าน
สิ่งแวดล้อม
37,000,000 บาท

กิจกรรมที่ 2 บริหารจัดการและ
เผยแพร่งานวิจัย
107,306,600 บาท

2.1 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรอง การปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีผลการประเมินตนเองในการปฏิบัติตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ทั้งมิติภายนอกและมิติภายใน ที่คะแนน 4.7686 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ดังนี้

มิติภายนอก

การประเมินประสิทธิผลและการประเมินคุณภาพ
ประเมินตนเองได้ 4.7215 คะแนน

กรมดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับกระทรวง ได้แก่ การสร้างวินัยคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะที่ยั่งยืน การสร้างการมีส่วนร่วมและบูรณาการเครือข่ายอาสาสมัครด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง และตัวชี้วัดระดับกรม ได้แก่ สำนักงานสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Office) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึก มีความตระหนัก และมีส่วนร่วม การนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการจัดการสิ่งแวดล้อม และการสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นสู่เมืองต้นแบบ สิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน

มิติภายใน

การประเมินประสิทธิภาพและการพัฒนาองค์กร
การประเมินตนเองได้ 4.9099 คะแนน

กรมดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด คือ การเบิกจ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประหยัดพลังงานไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวง ICT การพัฒนาสมรรถนะองค์กร และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) อยู่ในระดับสูงมาก

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) และมี ผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ระดับมาตรฐาน

2.2 ผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ยุทธศาสตร์ กรมส่งเสริม คุณภาพสิ่งแวดล้อม	รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
เป้าหมายการให้ บริการหน่วยงาน	กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ มีส่วนร่วมในการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับ องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อนำไป ใช้ประโยชน์ในการจัดการสิ่งแวดล้อม
แผนงาน	ส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน (20.8500 ลบ.)	บริหารจัดการขยะและ สิ่งแวดล้อม (494.0948 ลบ.)	ส่งเสริมการวิจัยและ พัฒนา (144.3066 ลบ.)
ผลผลิต/โครงการ	โครงการ : สร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งสู่ ประชาคมอาเซียน (20.8500 ลบ.)	ผลผลิต : การมีส่วนร่วมในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (494.0948 ลบ.)	ผลผลิต : การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี (144.3066 ลบ.)
กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 สร้างจิตสำนึกและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้าน สิ่งแวดล้อมมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน (20.8500 ลบ.)	กิจกรรมที่ 1 พัฒนาศักยภาพ พลเมืองไทยเพื่อเตรียมพร้อมในการ ปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยน แปลงสภาพภูมิอากาศ (3.7900 ลบ.) กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม (34.1750 ลบ.) กิจกรรมที่ 3 พัฒนาเครือข่าย อาสาสมัครเฝ้าระวังและฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (42.0000 ลบ.) กิจกรรมที่ 4 สร้างจิตสำนึกและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (155.4536 ลบ.) กิจกรรมที่ 5 พัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของเครือข่าย และภาคีเพื่อการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม (50.1616 ลบ.) กิจกรรมที่ 6 พัฒนาข้อมูล ระบบ สารสนเทศและการให้บริการ (32.1227 ลบ.) กิจกรรมที่ 7 การประสานงานการให้ ความเห็นของ กอสส. (35.5162 ลบ.) กิจกรรมที่ 8 บริหารจัดการภาครัฐ และการติดตามประเมินผล (74.7448 ลบ.) กิจกรรมที่ 9 พัฒนาขีดความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (24.1309 ลบ.) กิจกรรมที่ 10 สร้างวินัยของคน ในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (42.0000 ลบ.)	กิจกรรมที่ 1 วิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม (37.0000 ลบ.) กิจกรรมที่ 2 บริหารจัดการและ เผยแพร่งานวิจัย (107.3066 ลบ.)

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน

ผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ภายใต้อำนาจ 3 แผนงาน ซึ่งประกอบไปด้วย แผนงาน ส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แผนงานบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม และแผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ทุกตัวชี้วัด และในหลายๆ ตัวชี้วัดได้ผลเกินกว่าเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างมาก มีรายละเอียดดังนี้

รายละเอียดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

แผนงาน-ผลผลิต/โครงการ-กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย ปี 2559	ผลผลิต ปี 2559
แผนงาน : ส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน			
โครงการที่ 1 : โครงการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน			
กิจกรรมหลัก : สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้/ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	6,400	6,641
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	60,000	239,670
3. แหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นสู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนอาเซียน	แห่ง	1	1
4. เครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและระดับภูมิภาค	เครือข่าย	9	9
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ และมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	80
2. ระดับความสำเร็จเครือข่ายดำเนินกิจกรรมร่วมกันในระดับประเทศและระดับภูมิภาค	ร้อยละ	75	75
3. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	87.52
แผนงาน : บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม			
ผลผลิตที่ 1 : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	79,540	223,607
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	3,378,500	9,579,840

แผนงาน-ผลผลิต/โครงการ-กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย ปี 2559	ผลผลิต ปี 2559
3. จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย	357	427
4. จำนวนพื้นที่ต้นแบบ/ศูนย์เรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แห่ง	127	131
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	81.16
2. ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริม มีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับภาคีร่วมพัฒนา	ร้อยละ	65	65
3. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการรับบริการ ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	84.78
กิจกรรมหลักที่ 1 : พัฒนาศักยภาพพลเมืองไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	15,000	27,000
2. องค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	องค์ ความรู้	3	3
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	91.15
กิจกรรมหลักที่ 2 : ส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	22,550	37,251
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	100,000	94,682
3. จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย	60	60
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายมีการปรับพฤติกรรมในการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	65	65
2. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	85.39
3. ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมมีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคีร่วมพัฒนา	ร้อยละ	65	65

แผนงาน-ผลผลิต/โครงการ-กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย ปี 2559	ผลผลิต ปี 2559
4. ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	81.56
กิจกรรมหลักที่ 3 : พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	15,660	19,899
2. จำนวนพื้นที่ต้นแบบ/ศูนย์เรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แห่ง	114	114
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมมีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคร่วมพัฒนา	ร้อยละ	65	65
กิจกรรมหลักที่ 4 : สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	27,700	38,844
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	3,000,000	8,676,708
3. จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย	161	166
4. จำนวนพื้นที่ต้นแบบ/ศูนย์เรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แห่ง	3	3
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมมีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคร่วมพัฒนา	ร้อยละ	65	65
2. ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	80
3. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	81.93

แผนงาน-ผลผลิต/โครงการ-กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย ปี 2559	ผลผลิต ปี 2559
กิจกรรมหลักที่ 5 : พัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของเครือข่ายและภาคีเพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	3,550	3,838
2. จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย	76	76
3. จำนวนเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กลไก	1	1
4. จำนวนหมู่บ้านที่มี ทสม. เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	10	10
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมมีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคร่วมพัฒนา	ร้อยละ	65	65
2. ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	83.08
กิจกรรมหลักที่ 6 : พัฒนาข้อมูลระบบสารสนเทศและการให้บริการ			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	203,500	301,461
2. จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย	10	10
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	78.89
กิจกรรมหลักที่ 7 : การประสานงานการให้ความเห็นขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างร้ายแรง	คน	4,000	2,388
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในแนวทางการดำเนินงาน ของ กอสส. ตลอดจนมีความเข้าใจในแนวทางการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง	ร้อยละ	75	68.23

แผนงาน-ผลผลิต/โครงการ-กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย ปี 2559	ผลผลิต ปี 2559
2. ร้อยละของความสำเร็จในการดำเนินงานของ กอสส. ในโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อนุชนอย่างรุนแรงตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	ร้อยละ	100	90.97
กิจกรรมหลักที่ 8 : บริหารจัดการภาครัฐและการติดตามประเมินผล			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนเรื่องในการบริหารจัดการภาครัฐและติดตามประเมินผล	เรื่อง	5	6
กิจกรรมหลักที่ 9 : พัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนโครงการในการจัดหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	โครงการ	1	1
2. จำนวนบุคลากรที่ได้รับบริการ	คน	450	450
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละความสำเร็จของการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบเครือข่าย	ร้อยละ	90	90
2. ร้อยละความสำเร็จของการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบสำรองไฟฟ้า	ร้อยละ	80	80
กิจกรรมหลักที่ 10 : สร้างวินัยของคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความรู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คน	10,080	123,785
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	60,000	479,989
3. จำนวนเครือข่ายพันธมิตรที่มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครือข่าย	60	125
4. จำนวนพื้นที่ต้นแบบ/ศูนย์เรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แห่ง	10	14
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความพึงพอใจในการรับบริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	86.52
2. ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	80	80
3. ร้อยละของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมมีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาครัฐร่วมพัฒนา	ร้อยละ	65	65

แผนงาน-ผลผลิต/โครงการ-กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย ปี 2559	ผลผลิต ปี 2559
แผนงาน : ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา			
ผลผลิตที่ 2 : การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนผลงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	เรื่อง	8	11
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัย	คน	1,700	3,107
3. ร้อยละความก้าวหน้าในการผลิตผลงานวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมของโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ	ร้อยละ/ เรื่อง	100/ 24	100/ 24
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่	ร้อยละ	80	99.02
กิจกรรมหลักที่ 1 : วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนผลงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ได้	เรื่อง	8	11
2. ร้อยละความก้าวหน้าในการผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมของโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ	ร้อยละ/ เรื่อง	100/ 24	100/ 24
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่	ร้อยละ	80	99.02
กิจกรรมหลักที่ 2 : บริหารจัดการและเผยแพร่งานวิจัย			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
1. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัย	คน/ ราย	1,700	3,107
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
1. ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่	ร้อยละ	80	99.02

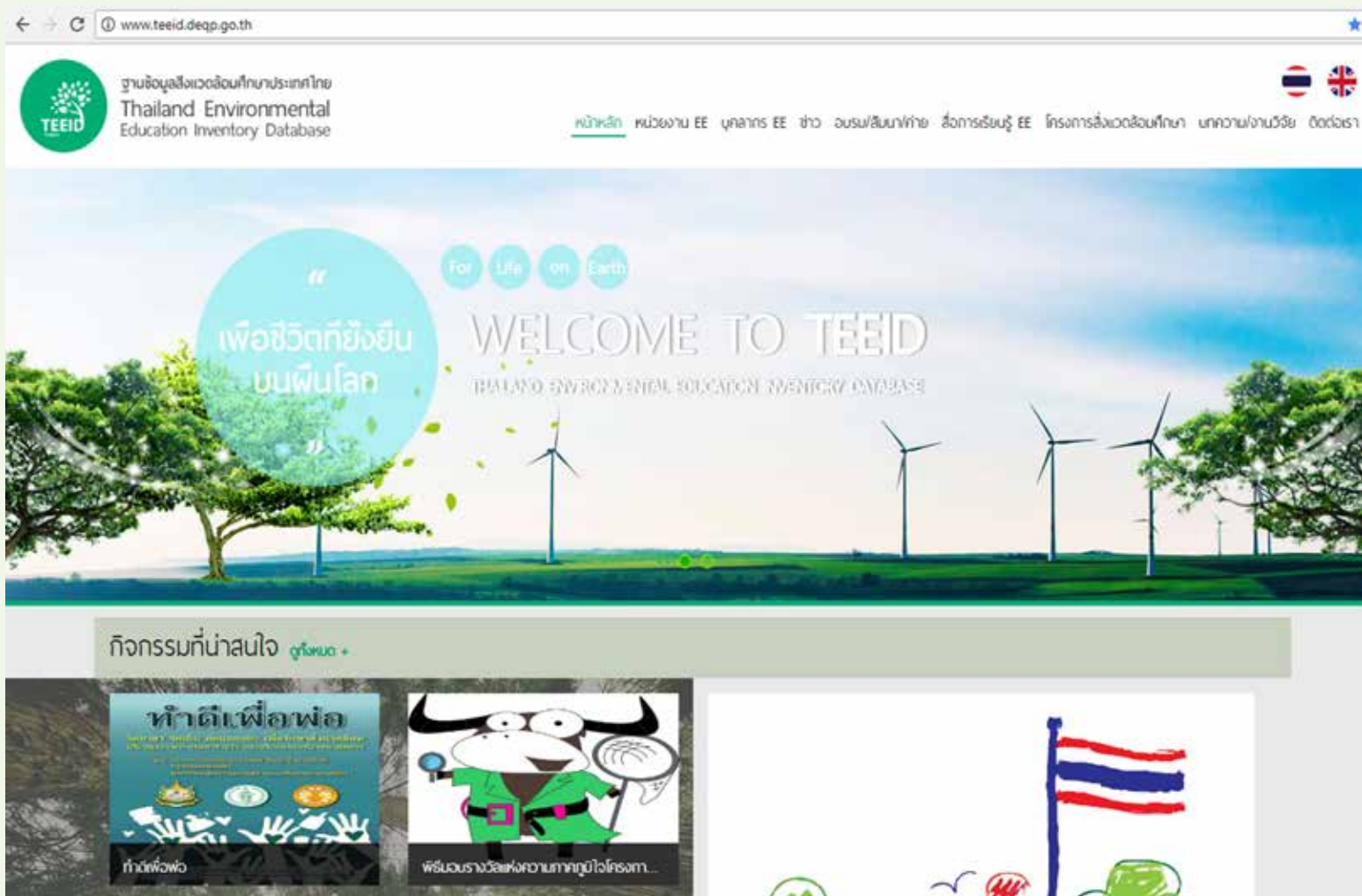
2.2.2 รายละเอียดผลการปฏิบัติงาน

2.2.2.1 ส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การที่ประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบในวันที่ 1 มกราคม 2559 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ใช้โอกาสนี้ในการแสดงบทบาทของประเทศไทยด้านการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับอาเซียนหลายประเด็น คือ

1) ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาประเทศไทย (Thailand Environmental Education Inventory Database: TEEID)

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานหลักของคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้พัฒนาเว็บเพอร์บบฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาประเทศไทย www.teeid.deqp.go.th โดยรวบรวมข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทย อาทิ กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา นอกจากนี้ฐานข้อมูลชุดดังกล่าวยังเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน ASEAN Environmental Education Inventory Database : AEEID (www.aeeid.asean.org) ซึ่งระบบฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษานี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาของไทย และยังเป็นช่องทางสำหรับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในระดับประเทศและระดับภูมิภาคด้วย

2) สร้างการมีส่วนร่วมลดหมอกควันข้ามแดน

ปัญหาหมอกควันข้ามแดนมีอยู่มากมายหลายประเด็น ประเด็นหนึ่งที่กลายเป็นปัญหาสำคัญในภูมิภาคอาเซียนคือ มลพิษจากหมอกควันไฟป่า ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไปยังหลายประเทศและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น จนทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องหามาตรการแก้ไขร่วมกัน ผ่านความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ปี พ.ศ. 2545 สารสำคัญคือ แต่ละประเทศจะต้องดำเนินการมาตรการเพื่อป้องกันควบคุมและลดไฟป่าหมอกควัน ทั้งนี้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้ดำเนินโครงการต่างๆ ดังนี้

2.1) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ลดปัญหาหมอกควัน

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อมของทุกภาคส่วนในสังคมให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ เช่น รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อวิทยุเพื่อแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ออกอากาศทางสถานีวิทยุครอบคลุมภาคเหนือ เผยแพร่สารคดีโทรทัศน์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสิ่งแวดล้อมในอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหไฟป่าหมอกควัน ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ททบ. 5 ทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 14.00-15.00 น. และทางสถานีโทรทัศน์ TGN ทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 17.00-18.00 น. รวม 12 ตอน นอกจากนี้ยังผลิตสื่อรณรงค์ประเภทอื่นๆ เช่น คู่มือ โปสเตอร์ นิทรรศการ สื่อรณรงค์พื้นบ้าน เป็นต้น

2.2) สร้างจิตสำนึกและสร้างการมีส่วนร่วมลดการเผาในที่โล่ง

เสริมสร้างให้ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้และความเข้าใจถึงการป้องกันปัญหามอกควันไฟป่าและการเผาในที่โล่ง รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามาเป็นกลไกในการแก้ปัญหา กิจกรรมที่ดำเนินงานในปี พ.ศ. 2559 ได้แก่ จัดอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเสริมศักยภาพหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผาพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 1 ครั้ง จัดตั้งศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา 3 แห่ง ได้แก่ บ้านแม่เลียบ อ.ดอยหลวง จ.เชียงราย บ้านน้ำปาง อ.แม่จรม จ.น่าน และบ้านแม่กลางหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ จัดฝึกอบรมให้กับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวังปัญหาไฟป่าหมอกควัน จำนวน 23 ครั้ง

3) เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานประสานงานหลักของประเทศไทยในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเมืองต้นแบบด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียน ได้คัดเลือกเทศบาลที่ได้รางวัลชนะเลิศเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ พัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน ซึ่งเป็นเมืองที่บูรณาการแนวคิด คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิดการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในท้องถิ่นภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน ประจำปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 3 แห่ง ซึ่งมีความโดดเด่นแตกต่างกัน คือ

เทศบาลตำบลเกาะคา จ.ลำปาง : มีการจัดการขยะอย่างยั่งยืนภายในชุมชน และมีการวางแผนที่จะขยายขยะของชุมชนให้กับบริษัทเอกชน เพื่อนำไปทำเป็นเชื้อเพลิงให้กับบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) มีการขยายแนวร่วม “ร้านค้าปลอดโฟมบรรจุอาหาร” โดยเทศบาลเข้าร่วมเครือข่ายปลอดโฟมร่วมกับ กรมอนามัย และสำนักงานสาธารณสุข จ.ลำปาง รณรงค์ให้ร้านค้าในศูนย์อาหารเพื่อสุขภาพ 60 ร้าน เข้าร่วมเป็นร้านค้าปลอดโฟม และมีร้านค้าในเขตเข้าร่วมอีก 20 ร้าน มีการเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจาก ชานอ้อย ใบตอง และกระดาษ แทนการใช้โฟม

เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน จ.เชียงราย : ส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน เช่น จัดทำโครงการธนาคารขยะ รับซื้อขยะทั่วไป และการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำรงชีวิต เช่น ส่งเสริมให้คนในชุมชนปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อลดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังผลักดันให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น การจัดการป่าชุมชนและการอนุรักษ์น้ำ

เทศบาลเมืองกระบี่ จ.กระบี่ : จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชนและโรงเรียน สร้างแหล่งเรียนรู้การจัดการของเสียและมลพิษเมืองเพื่อขยายแนวคิดการจัดการขยะไปยังชุมชนอื่นๆ ที่สนใจ ส่งเสริมให้ชุมชนพึ่งตนเอง เช่น ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องสมุนไพรพื้นบ้านในการรักษาโรค อนุรักษ์วิถีชีวิตการทำประมงพื้นบ้าน และปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แสดงออกผ่านงานศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น

2.2.2.2 บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

1) สร้างเมือน่านอยู่อย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมนำแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ผสมผสานกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างเมืองและชุมชนที่น่านอยู่อย่างยั่งยืน ที่คำนึงถึงสมดุลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและการพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำชุมชน และภาคีต่าง ๆ ปฏิบัติการดำเนินชีวิตประจำวันให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่รูปแบบแนวคิดและองค์ความรู้ของการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่สาธารณะ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นสู่ระดับภูมิภาคอาเซียน โดยมีผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ดังนี้

1.1) จังหวัดน่านอยู่สูงสังคมสี่เหลี่ยม

ใช้กลไกการมีส่วนร่วมของพหุภาคีทุกภาคส่วนในท้องถิ่น ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคีร่วมดำเนินงาน เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชน เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ร่วมดำเนินงานจำนวน 23 แห่ง และได้ขยายผลในรูปแบบจังหวัดน่านอยู่สูงสังคมสี่เหลี่ยม โดยนำร่องใน 2 จังหวัด ได้แก่ จ.สกลนคร และ จ.สตูล โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย อปท. แกนนำชุมชนและภาคีร่วมดำเนินงาน ส่งเสริมให้ประชาชนลดมลพิษ สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี และส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.2) เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ทำการประเมินเทศบาลแต่ละแห่งที่ส่งผลงานเข้าประกวดเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน พร้อมกับค้นหาเทศบาลที่มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนตามตัวชี้วัดการเป็นเทศบาลด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เทศบาลที่มีผลงานยอดเยี่ยมระดับประเทศจะได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ และเทศบาลที่ได้รับรางวัลชนะเลิศด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนจะถูกพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในระดับภูมิภาคอาเซียนต่อไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีเทศบาลสมัครเข้าร่วมโครงการเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนทั้งสิ้น 161 แห่ง แบ่งเป็นขนาดใหญ่ 30 แห่ง ขนาดกลาง 112 แห่ง และขนาดเล็ก 19 แห่ง ทั้งนี้มีเทศบาลที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเบื้องต้น (ด้านเอกสาร) จำนวนทั้งสิ้น 32 แห่ง แบ่งเป็นขนาดใหญ่ 10 แห่ง ขนาดกลาง 16 แห่ง และขนาดเล็ก 6 แห่ง ซึ่งเทศบาลเหล่านี้จะถูกประเมินเพื่อค้นหาเทศบาลที่มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในปีต่อไป

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นภายใต้การทำงานสร้างเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ทั้งในแง่ของกระบวนการ ประเด็นสิ่งแวดล้อม และต้นแบบแหล่งเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อมยั่งยืน คือ มีการนำหลักการจัดการขยะที่ยั่งยืนไปใช้ (3Rs : Reduce Reuse Recycle) มีการจัดการป่าชุมชน มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมีครัวเรือนที่ใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาระดับ และนำกลไกส่งเสริมการขับเคลื่อนจังหวัดน่าอยู่และเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานในพื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ฯลฯ

2) Green4Thai แอปพลิเคชัน เพื่องานสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน “Green4Thai” เป็นการนำระบบการบริการและงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่เดิมเปิดให้บริการเฉพาะบนเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้บริการในรูปแบบของโมบายแอปพลิเคชัน ในระบบ Android และ IOS ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็วให้กับผู้ใช้บริการและสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลายขึ้น ทั้งนี้ระบบงานที่นำมาพัฒนาในระยะแรกนี้ ได้แก่ ระบบงานเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ระบบงานสัมมนาและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ระบบงานสื่อสิ่งแวดล้อม และระบบงานข่าวประชาสัมพันธ์ โดยแอปพลิเคชันดังกล่าวจะช่วยลดขั้นตอนการทำงานและช่วยส่งเสริมการทำงานในรูปแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งนี้ได้เปิดใช้งานแอปพลิเคชันเมื่อปลายปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา

2.2.2.3 การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี

1) การวิจัยและพัฒนา

การศึกษาวิจัย และพัฒนางานองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่มุ่งหวังให้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยให้กับประชาชนนำไปประยุกต์ใช้ งานวิจัยที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีทั้งหมด 24 เรื่อง และมีผลงานวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีที่ผ่านมาและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 11 เรื่อง ดังนี้

1. การประเมินความเสี่ยงเชิงนิเวศจากการปนเปื้อนของดินและน้ำใต้ดินในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ จ. ระยอง
2. การศึกษาการปนเปื้อนของสารกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาและผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพในแม่น้ำบางปะกง
3. การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความแปรปรวนของฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน และปัจจัยทางภูมิอากาศเพื่อคาดการณ์สถานการณ์หมอกควันบริเวณภาคเหนือของไทย
4. การบรรเทาการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรด้วยสารยับยั้งไนตริฟิเคชันกรณีศึกษาการผลิตอ้อย
5. การศึกษาผลกระทบจากการแพร่กระจายของสารพิษในอากาศจากการเผาต่อซังข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในที่โล่ง
6. การศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อสภาพป่าในประเทศไทย
7. การศึกษาผลกระทบด้านเสียงจากวิถีปฏิบัติการทางการบิน กรณีศึกษาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานดอนเมือง
8. การประเมินระดับความรู้และการมีส่วนร่วมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. การจำแนกภาวะคุกคามของสารอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชนจากแหล่งกำจัดขยะ
10. การวิจัยสภาพความหลากหลายทางชีวภาพเฉพาะถิ่นเพื่อคุ้มครองระบบนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาคลองชมพู ต.ชมพู อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก
11. การประยุกต์ใช้เทคนิคการสกัดสารอินทรีย์ระเหยในเนื้อเยื่อพืช ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนด้วยของเหลวความดันสูงเพื่อการติดตามเฝ้าระวัง

1

หัวข้องานวิจัย

ศึกษาผลกระทบจากการแพร่กระจาย
ของสารพิษในอากาศจากการเผาต่อซัง
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในที่โล่ง

พื้นที่ศึกษา

จ.น่าน
จ.เชียงราย
จ.ตาก

ผลจากการศึกษา

- มูลค่าความเสียหายต่อสุขภาพจากการได้รับมลพิษทางอากาศ จากต้นทุนการรักษาพยาบาลใน 4 กลุ่มโรคที่เกี่ยวข้อง พบว่ากลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิดมีมูลค่าความเสียหายต่อคนมากที่สุด
- การนำต่อซังในไร่ข้าวโพดไปทำประโยชน์อย่างอื่น พบว่า ถ้าปลูกถั่วเขียวผิวมันจะได้ประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ การทำปุ๋ยหมัก การทำอาหารหมักสำหรับเลี้ยงโค และการเพาะเห็ดฟาง แต่ประโยชน์ดังกล่าวยังไม่สร้างแรงจูงใจให้ลดการเผาต่อซังได้

การนำไปใช้ประโยชน์

อยู่ในระหว่างการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา

2

หัวข้องานวิจัย

การศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศต่อยางพาราในประเทศไทย

พื้นที่ศึกษา

จ.หนองคาย

ผลจากการศึกษา

อุณหภูมิเฉลี่ยรายปีใน จ.หนองคาย เพิ่มขึ้น 0.69°C ในรอบ 46 ปีที่ผ่านมา ปริมาณฝนสะสมรายปีและความรุนแรงของปริมาณฝนในรอบ 5 วัน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน จ.หนองคาย มีช่วงที่ไม่สามารถกรีดยางมากขึ้น แต่พบว่า เกษตรกรให้ความสำคัญกับปัญหาราคายางพารามากกว่าผลกระทบดังกล่าว เกษตรกรปรับตัวรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ โดยลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การทำอาชีพเสริม และการปลูกพืชอื่นแซมในสวนยางพาราเพื่อเพิ่มรายได้

3

หัวข้องานวิจัย

ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความแปรปรวนของฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน และปัจจัยทางภูมิอากาศ เพื่อคาดการณ์สถานการณ์หมอกควันบริเวณภาคเหนือของไทย

พื้นที่ศึกษา

จ.ลำปาง	จ.เชียงใหม่
จ.เชียงราย	จ.แม่ฮ่องสอน
จ.น่าน	จ.ลำพูน
จ.แพร่	จ.พะเยา

ผลจากการศึกษา

แผนที่และตารางแสดงพื้นที่ต้นลมที่มีศักยภาพทำให้ความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนมีค่าเพิ่มขึ้นของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการปัญหาหมอกควันด้วยการควบคุมการเผาในพื้นที่ต้นลม

การนำไปใช้ประโยชน์

นำข้อมูลการดำเนินงานวิจัย รายงานต่อ อบต.สันป่ายาง จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้นำไปรายงานต่อคณะทำงานแก้ไขปัญหามอกควันของ จ.เชียงใหม่

การนำไปใช้ประโยชน์

- เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายสำหรับการวางแผนและหามาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบและความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อภาคการผลิตอย่างพาราของประเทศ
- เกษตรกรชาวสวนยางพารานำไปเป็นแนวทางการปรับตัวในระดับพื้นที่

2) การถ่ายทอดเทคโนโลยี

2.1) เตาเผาขยะชีวมวล ลดโลกร้อน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้คิดค้นพัฒนานวัตกรรม “เตาเผาขยะชีวมวล ไร้ควัน” ขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อแก้ปัญหาหมอกควันที่เกิดจากการเผาชีวมวลในที่โล่ง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเตาเผาขยะชีวมวลไร้ควันจะช่วยลดปริมาณควันไฟและก๊าซพิษที่จะปล่อยออกสู่ชั้นบรรยากาศ ได้มากถึงร้อยละ 98 เมื่อเทียบกับการเผาในที่โล่ง และด้วยคุณสมบัติที่ผลิตขึ้นจากวัสดุที่หาได้ง่าย ราคาถูก และเน้นการออกแบบที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้เป็นนวัตกรรมสำหรับชุมชน เพราะชาวบ้านสามารถนำรูปแบบไปผลิตใช้เองได้

ที่ผ่านมามีการนำเตาเผาขยะชีวมวลไปทดลองใช้ในพื้นที่ภาคเหนือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง 2558 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เริ่มขยายผลไปยังพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การใช้เตาเผาขยะชีวมวลชุดปล่อยควันและชุดผลิตน้ำส้มควันไม้” ให้กับกลุ่มเกษตรกรใน อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา และเกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดสร้างเตาเผาขยะชีวมวลชุดผลิตน้ำส้มควันไม้ไว้ใช้เอง และมีแผนที่จะนำไปขยายผลให้สมาชิกของกลุ่มคนอื่นๆ ใช้ด้วย

2.2.2.4 การจัดฝึกอบรมประชุม และสัมมนา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมใช้การฝึกอบรม ประชุม และสัมมนาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างความรู้ ความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการจัดฝึกอบรม ประชุมและสัมมนา รวมทั้งหมด 203 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วม 32,802 คน ใช้งบประมาณจำนวน 49,512,398.55 บาท คิดเป็นเงินงบประมาณที่ใช้เฉลี่ยต่อคน 1,509.43 บาท โดยมีอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 53.40 ของผู้เข้าร่วมทั้งหมด หลักสูตรฝึกอบรมที่น่าสนใจและกำลังได้รับความนิยม อาทิเช่น “หลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสำหรับนักบริหารระดับสูง (ปธส.)” หลักสูตรนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารยุคใหม่หัวใจสีเขียว เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเป็นคนต้นแบบด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้พัฒนาหลักสูตรและผลิตสื่อการเรียนการสอนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้กับบุคลากรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประชาชนทั่วไป ซึ่งการเรียนการสอนรูปแบบนี้จะช่วยลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ สถานที่ และเวลา ช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีหลักสูตรทั้งสิ้น 32 หลักสูตร ผู้ที่สนใจสามารถเข้าเรียนฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

กลุ่มเป้าหมายหลักที่เข้าร่วม

รวม

จำนวนครั้ง
203 ครั้ง

จำนวนวัน
386 วัน

งบประมาณ
49,512,398.55
บาท

ผู้เข้าร่วม
32,802 คน

งบประมาณ
1,509.43
(บาท/คน)

เครือข่ายองค์กรเอกชน

8 ครั้ง (ร้อยละ 3.94)
13 วัน (ร้อยละ 1.63)
468,731.00 บาท (ร้อยละ 0.95)
293 คน (ร้อยละ 0.89)
1,599.76 บาท/คน

เยาวชน นักเรียน นักศึกษาและสถาบันการศึกษา

27 ครั้ง (ร้อยละ 13.30)
73 วัน (ร้อยละ 2.70)
14,135,442.00 บาท (ร้อยละ 28.55)
3,545 คน (ร้อยละ 10.81)
3,987.43 บาท/คน

อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

104 ครั้ง (ร้อยละ 51.23)
119 วัน (ร้อยละ 1.14)
11,048,502.55 บาท (ร้อยละ 22.31)
17,516 คน (ร้อยละ 53.40)
630.77 บาท/คน

หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศาสนสถาน และชุมชน

58 ครั้ง (ร้อยละ 28.57)
175 วัน (ร้อยละ 3.02)
23,266,483.00 บาท (ร้อยละ 46.99)
11,148 คน (ร้อยละ 33.99)
2,087.05 บาท/คน

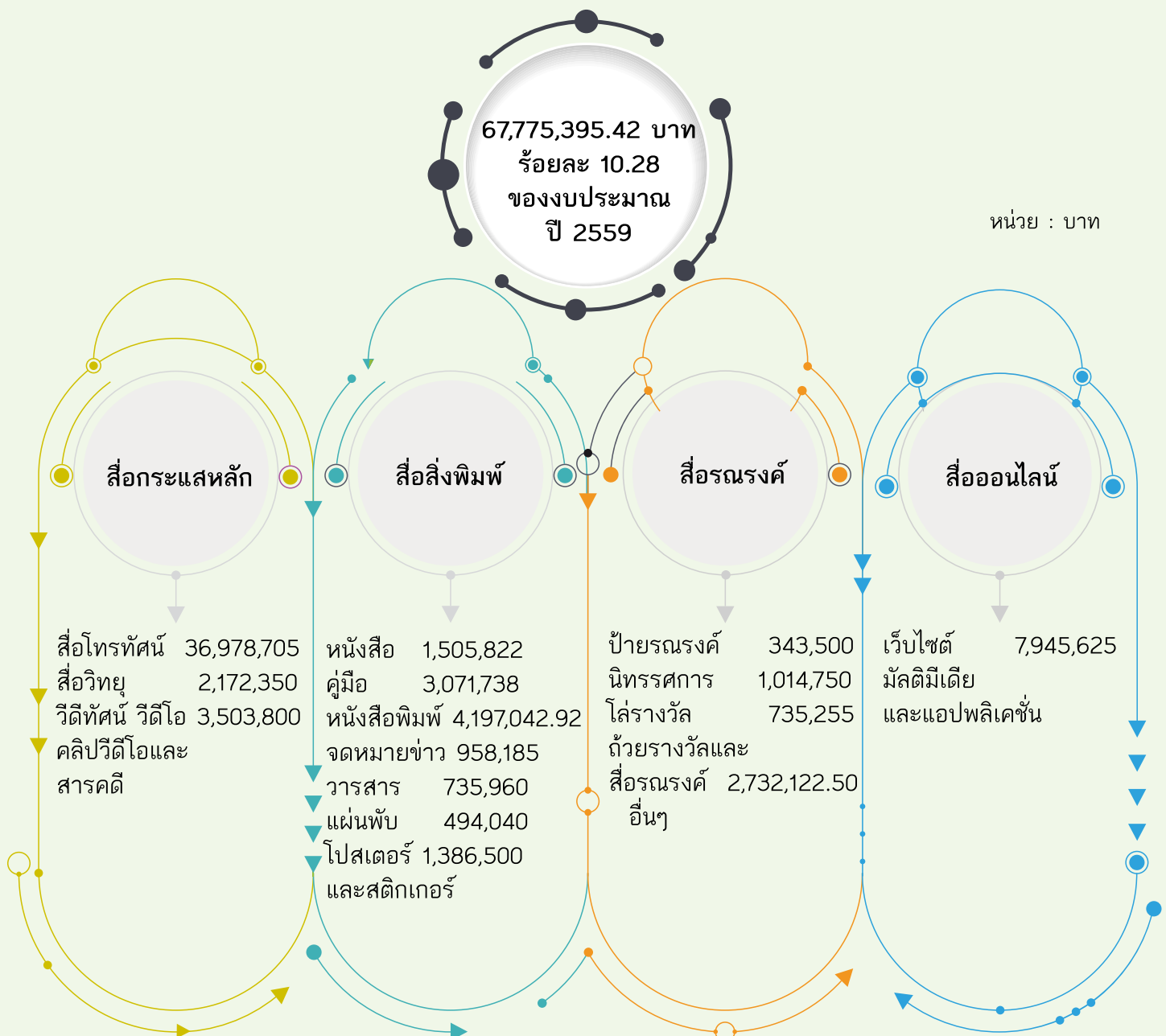
ผู้ประกอบการเอกชน

6 ครั้ง (ร้อยละ 2.96)
6 วัน (ร้อยละ 1.00)
593,240.00 บาท (ร้อยละ 1.20)
300 คน (ร้อยละ 0.91)
1,977.47 บาท/คน

2.2.2.5 สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ใช้งบประมาณสำหรับการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเงินกว่า 67 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.28 ของงบประมาณทั้งหมดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้จ่ายผ่านสื่อกระแสหลัก เช่น โทรทัศน์ ที่รวมถึง วิทยุทัศน์/วิดีโอ/สารคดี หนังสือพิมพ์ และวิทยุ ถึงร้อยละ 69 เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก รองลงมาเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อรณรงค์ และสื่อออนไลน์

ตัวอย่างสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คู่มือ

1. คู่มือชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ Zero waste
2. คู่มือหลักสูตรมาตรฐานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)

แผ่นพับ

1. การพัฒนาเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

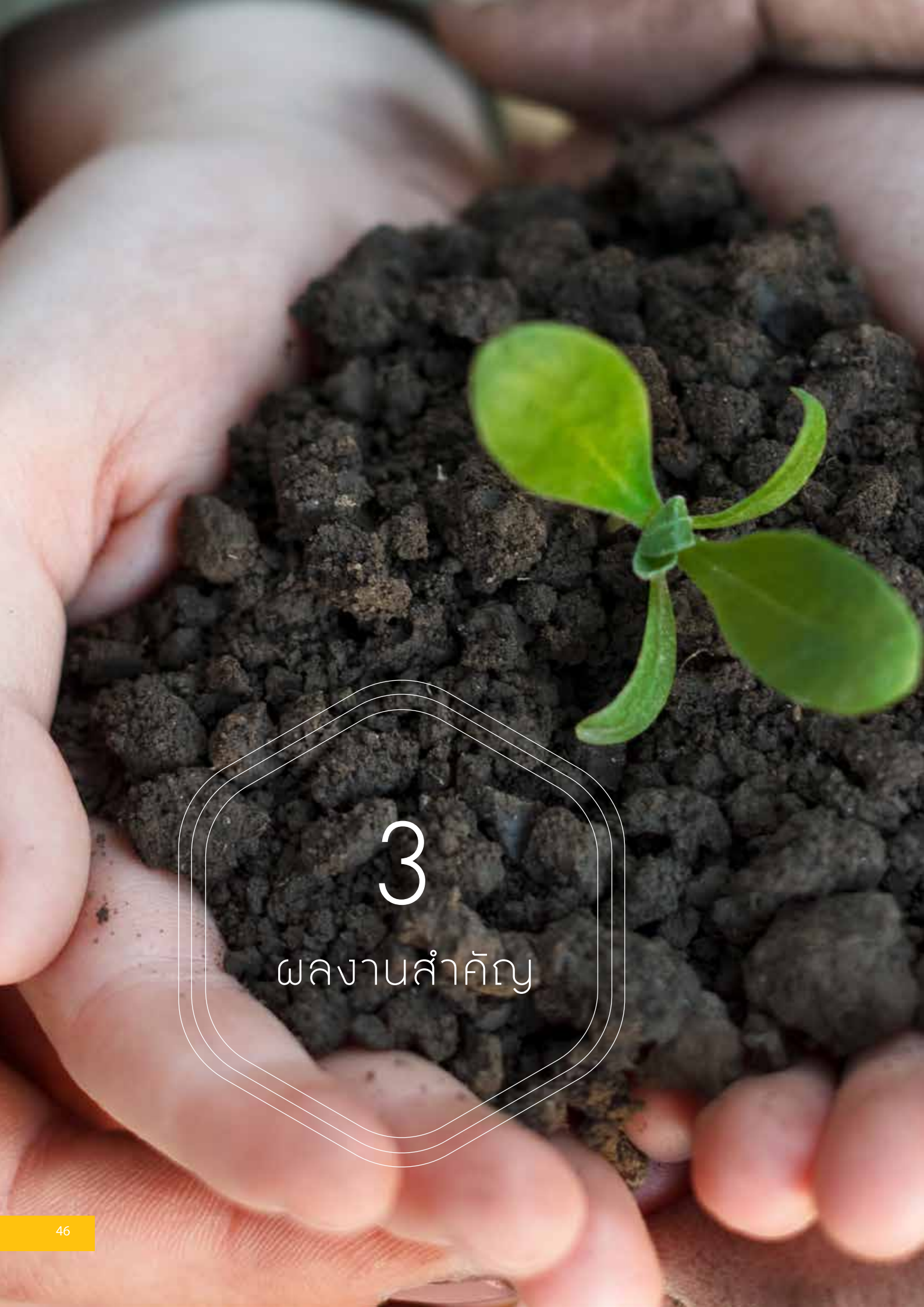
สื่อโทรทัศน์

1. “กินอยู่รู้คิดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” รายการข่าว 3 มิติ ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 22.45 – 23.30 น.
2. นำเสนอกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชน รายการกบนอกกะลา ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ทุกวันศุกร์ เวลา 20.30-21.30 น.

เว็บไซต์

1. เผยแพร่รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมทางเว็บไซต์ www.greennewstv.com
2. ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาในประเทศไทย www.teeid.deqp.go.th

จากการประเมินจำนวนผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากสื่อกระแสหลักเพียงบางส่วน โดยวิธีการวัด Rating ของรายการหรือสถานีโทรทัศน์และวิทยุที่เผยแพร่ และยอดจำหน่ายจากสื่อหนังสือพิมพ์ ทำให้ประมาณได้ว่ามีผู้ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่เผยแพร่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 อย่างต่ำไม่น้อยกว่า 8.1 ล้านคน ซึ่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะมีส่วนช่วยให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ ความเข้าใจ และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงใช้การสื่อสารเป็นกระบวนการในการขับเคลื่อนเพื่อเกิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามเป้าหมายของหน่วยงานและนโยบายของประเทศ

3

ผลงานสำคัญ

3.1 เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำให้บังเกิดผลได้โดยปราศจากการร่วมมือของทุกภาคส่วน ด้วยเหตุนี้ในการทำงานของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับกระบวนการมีส่วนร่วมและการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด จนเกิดเป็นเครือข่ายการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ด้วยตระหนักดีว่า เครือข่ายคือแนวร่วมสำคัญที่จะช่วยกำกับดูแลและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

ทั้งนี้ในช่วงแรกจะสร้างความร่วมมือในการทำงาน จนเกิดเครือข่ายเยาวชน เครือข่ายจังหวัดน่าอยู่ สู้สังคมสีเขียว และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ภายหลังเมื่อขอขยายการทำงานขยายกว้างขึ้น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็ได้ใช้เครือข่ายเดิมเป็นฐานเพื่อต่อยอดการทำงานให้ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่างๆ มากขึ้น ทั้งนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2559 สามารถแบ่งประเภทเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมออกเป็น 10 กลุ่ม ซึ่งการทำงานของเครือข่ายเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักของกรม ได้แก่ ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ปัญหาขยะ และการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีเครือข่ายเพิ่มขึ้นโดยรวม 568 แห่ง นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายนักวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 995 คน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของนักวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลทางวิชาการ และประสบการณ์ต่างๆ อันจะนำไปสู่การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม

เครือข่าย ด้านสิ่งแวดล้อม ของกรมส่งเสริม คุณภาพสิ่งแวดล้อม

2556

เครือข่ายหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา 3 หมู่บ้าน
เครือข่ายโรงเรียนปลอดขยะ 9 โรงเรียน
เครือข่ายชุมชนปลอดขยะ 78 ชุมชน
เครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อม 7 มหาวิทยาลัย
เครือข่ายอาสาสมัคร ทสม. 76 จังหวัด
เครือข่ายจังหวัดนำร่องสู่สังคมสีเขียว 17 แห่ง
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (มัสยิด) 55 มัสยิด

รวมเครือข่ายทั้งหมด

หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา	20 หมู่บ้าน
โรงเรียนปลอดขยะ	188 โรงเรียน
ชุมชนปลอดขยะ	467 ชุมชน
เยาวชนสิ่งแวดล้อม	63 มหาวิทยาลัย
เครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟฟ้า	
ลดหมอกควัน (โดยสุเทพปุ๋ยและ	
ดอยอินทนนท์) 100 หมู่บ้าน	

2557

เครือข่ายหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา 5 หมู่บ้าน
เครือข่ายโรงเรียนปลอดขยะ 49 โรงเรียน
เครือข่ายชุมชนปลอดขยะ 68 ชุมชน
เครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อม 5 มหาวิทยาลัย
เครือข่ายอาสาสมัคร ทสม. 76 จังหวัด
เครือข่ายจังหวัดนำร่องสู่สังคมสีเขียว 23 แห่ง
เครือข่ายเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน 5 แห่ง
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (วัด) 67 วัด
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (มัสยิด) 53 มัสยิด

อาสาสมัคร ทสม. 76 จังหวัด
จังหวัดน่านอยู่สู่สังคมสีเขียว 189 แห่ง
เครือข่ายเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน 8 แห่ง
ส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน
(วัด) 565 วัด
ส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (มัสยิด)
328 มัสยิด

เครือข่ายหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา 9 หมู่บ้าน
เครือข่ายโรงเรียนปลอดขยะ 39 โรงเรียน
เครือข่ายชุมชนปลอดขยะ 74 ชุมชน
เครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อม 7 มหาวิทยาลัย
เครือข่ายอาสาสมัคร ทสม. 76 จังหวัด
เครือข่ายจังหวัดน่านอยู่สู่สังคมสีเขียว 21 แห่ง
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (วัด) 192 วัด
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (มัสยิด) 76 มัสยิด

เครือข่ายหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา 3 หมู่บ้าน
เครือข่ายโรงเรียนปลอดขยะ 33 โรงเรียน
เครือข่ายชุมชนปลอดขยะ 49 ชุมชน
เครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อม 1 มหาวิทยาลัย
เครือข่ายอาสาสมัครเผ่าระวังไฟฟ้า ลดหมอกควัน
(ดอยสุเทพ - ปุย และดอยอินทนนท์) 100 หมู่บ้าน
เครือข่ายอาสาสมัคร ทสม. 76 จังหวัด
เครือข่ายจังหวัดน่านอยู่สู่สังคมสีเขียว 23 แห่ง
เครือข่ายเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
อาเซียน 3 แห่ง
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (วัด) 306 วัด
เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในศาสนสถาน (มัสยิด) 48 มัสยิด

บูรณาการเครือข่ายอาสาสมัคร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหมายให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยประสานงานหลักในการเชื่อมโยงเครือข่ายอาสาสมัครของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เข้ามาเป็น “เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน หรือ ทสม.” เพื่อให้อาสาสมัครมีบทบาทสนับสนุนภารกิจของกระทรวงได้หลากหลายขึ้น เพราะกลไกสำคัญของการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ แนวร่วมภาคประชาชนที่กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ

ภายหลังการบูรณาการเครือข่ายทำให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน มีจำนวนเพิ่มขึ้น 40,685 คน จนถึงปัจจุบันมีสมาชิกแล้วทั้งสิ้น 165,957 คน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ทสม. ในแต่ละจังหวัด รวมถึงมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเจ้าหน้าที่จากกรมต่างๆ ในการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ เรื่องกระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ความรู้พื้นฐานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับอาสาสมัคร

ทั้งนี้ในปีที่ผ่านมา ทสม. ได้มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมดำเนินงานกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกด้าน เช่น ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น ครอบคลุมทั้ง 76 จังหวัด ซึ่งทำให้การขับเคลื่อนงานในประเด็นดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์เป็นที่น่าพอใจ

3.2 ก้าวสู่สังคมขยะเหลือศูนย์

ตลอดระยะเวลา 2 ปี ที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้แปลงแผนที่นำทางการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย หรือ Road map การจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีการกิจหลักอยู่ที่การสร้างวินัยคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้กับประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ทั้งนี้ได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ มากมาย ภายใต้อาณาเขต “แผนบูรณาการขยะ” เพื่อสร้างสังคมขยะเหลือศูนย์ หรือ Zero Waste Society ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยในปี พ.ศ. 2559 ได้ตั้งเป้าไว้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า ต้องมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่เพิ่มขึ้นให้ได้ถึงร้อยละ 30 ในพื้นที่เป้าหมาย ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ข้อมูลและสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย

เป็นการรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะในประเด็นต่างๆ มานำเสนอในรูปแบบของสารสนเทศ เช่น Infographic E-Book ที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนโยบายฐานข้อมูลโรงเรียนและชุมชนปลอดขยะ ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลกิจกรรมต่างๆ ของเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (แหล่งกำจัดขยะ) ในแต่ละจังหวัด และสื่อรณรงค์ “หมู่บ้านสะอาด” แนะนำการจัดการขยะแบบครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านช่องทาง <http://Infotrash.deqp.go.th>

นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ เช่น สปอตโทรทัศน์ ส่งเสริมการใช้ถุงผ้าลดการใช้ถุงพลาสติก สื่อออนไลน์ สื่อวิทยุ เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร ฯลฯ

3.2.2 รณรงค์ สร้างความรู้ สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

1) รวมพลังสร้างวินัย ลดใช้ถุงพลาสติก

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้รณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก ซึ่งกลายเป็นปัญหาขยะที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการลดขยะจากถุงพลาสติกและนำไปปฏิบัติจนกลายเป็นวิถีปกติในชีวิตประจำวันที่จะไม่สร้างขยะโดยไม่จำเป็น เป็นการทำงานร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน ห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ รวม 15 องค์กร โดยรณรงค์งดใช้ถุงพลาสติกทุกวันทั้ง 15 และ 30 ต่อมายกระดับเป็นทุกวันพุธ จนกระทั่งให้งดใช้ในทุกๆวัน ซึ่งได้เริ่มตั้งแต่ตุลาคม 2559 จนถึงวันที่ 4 ธันวาคม 2559 (วันสิ่งแวดล้อมไทย) นอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจลดใช้ถุงพลาสติก เช่น การเพิ่มคะแนนสะสมเพื่อแลกของรางวัล หรือเป็นส่วนลดในการซื้อสินค้า ทั้งนี้ได้ตั้งเป้าลดการใช้ถุงพลาสติกให้ได้ 89 ล้านใบ ภายในวันที่ 5 ธันวาคม 2559 โดยเมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2559 สามารถลดการใช้ถุงพลาสติกได้ถึง 89 ล้านใบ จากความร่วมมือทุกภาคส่วน ทำให้เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2559 (วันสิ่งแวดล้อมไทย) สามารถลดปริมาณถุงพลาสติกได้มากถึง 166.77 ล้านใบ

2) สิ่งแวดล้อมศึกษา Z(H)ero Waste : ปฏิบัติการขยะเหลือศูนย์

จัดทำคู่มือกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา Z(H)ero Waste : ปฏิบัติการขยะเหลือศูนย์ ที่ครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังวินัยในการจัดการขยะให้แก่เด็กนักเรียนตามช่วงวัย โดยยึดหลัก 3Rs : ลดการใช้ (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และ นำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในโรงเรียนให้เหลือน้อยที่สุดและสามารถจัดการกับขยะได้อย่างเหมาะสม

3.2.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะ

จัดฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการเป็นวิทยากรการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น เวทีเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะที่ยั่งยืน ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะของแต่ละพื้นที่ รูปแบบ กระบวนการจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลการจัดการขยะ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะที่ยั่งยืน ปัจจุบันได้ขยายเครือข่ายในเชิงพื้นที่ครอบคลุม 4 ภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำแนวทางไปใช้จัดการขยะในท้องถิ่นของตนเอง จนสามารถยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ได้จำนวน 14 แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถส่งเครือข่ายเข้าไปศึกษาดูงานได้

3.2.4 สร้างสังคม Zero Waste ในโรงเรียน วัด และชุมชน

จัดกิจกรรมประกวด ชุมชน โรงเรียน และศาสนสถาน (วัดและมัสยิด) ที่มีการจัดการขยะอย่างเหมาะสม ตั้งแต่การลดปริมาณขยะ การคัดแยก และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการเชิดชูต้นแบบ สังคม Zero Waste แล้ว ยังช่วยกระตุ้นให้สังคมหันมารับผิดชอบต่อในฐานะที่ตนเองเป็นหนึ่งในผู้ก่อมลพิษ ปี พ.ศ. 2559 มีวัดและมัสยิดที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน จำนวน 354 แห่ง มีวัดและมัสยิดที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี จำนวน 186 แห่ง ซึ่งหมายรวมถึงการจัดการขยะที่เหมาะสม มีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง เช่น รณรงค์ให้มีการใช้พวงหรีดและเครื่องสังฆทานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ เพื่อลดการเกิดขยะโดยไม่จำเป็น

ที่สำคัญได้มีการจัดประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) เฉลิมพระเกียรติ 89 พรรษา 89 ชุมชน มีชุมชนเข้าร่วมโครงการ 417 ชุมชน ผ่านการคัดเลือกเป็นชุมชนปลอดขยะ จำนวน 89 ชุมชน และได้รับรางวัลระดับประเทศ 15 ชุมชน

การประกวดโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) เฉลิมพระเกียรติ 61 พรรษา 61 โรงเรียน มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 1,032 โรงเรียน ผ่านการคัดเลือกเป็นโรงเรียนปลอดขยะ จำนวน 61 โรงเรียน และได้รับรางวัลระดับประเทศ 10 โรงเรียน

ชุมชนขนาดเล็ก

ชนะเลิศ

ชุมชนโรงพยาบาลค่ายวิภาวดีรังสิต
เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี

รองชนะเลิศอันดับที่ 1

บ้านป่าตึงงาม เทศบาลตำบลป่าสัก อ.เมือง จ. ลำพูน

รองชนะเลิศอันดับที่ 2

ชุมชนสื่อสารรวมใจสามัคคี สำนักงานเขตบางขุน กรุงเทพมหานคร

ชมเชย

บ้านวังโพน องค์การบริหารส่วนตำบลเขวาสี
อ.โกสัมพีนัย จ.มหาสารคาม
บ้านดงไฟรั้ว เทศบาลตำบลหนองแดง
อ.แม่จริม จ.น่าน

ชุมชนขนาดกลาง

ชนะเลิศ

บ้านหนองสะแกกว่น เทศบาลตำบล
โนนดินแดง อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์

รองชนะเลิศอันดับที่ 1

บ้านห้วยน้ำโก้ง เทศบาลตำบลป่าสัก

อ.เมือง จ.ลำพูน

รองชนะเลิศอันดับที่ 2

ชุมชนโนนหนองวัด 1 เทศบาลนครขอนแก่น

อ.เมือง จ.ขอนแก่น

ชมเชย

บ้านดอนแยง เทศบาลตำบลหงาว
อ.เทิง จ.เชียงราย
บ้านสำนักเย็น เทศบาลตำบลพระแท่น
อ.ท่ามะกา จ. กาญจนบุรี

ชุมชนขนาดใหญ่

ชนะเลิศ

ชุมชนบุลำดวนใต้ เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

รองชนะเลิศอันดับที่ 1

ชุมชนพานิชเจริญ เทศบาลนครราชสีมา

อ.เมือง จ.นครราชสีมา

รองชนะเลิศอันดับที่ 2

ชุมชนบ้านรางพลับ เทศบาลตำบลรับใหญ่

อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี

ชมเชย

ชุมชนบ้านคลองลือบุญ เทศบาล
ตำบลสอง อ.สอง จ.แพร่
ชุมชนหนองไฮ เทศบาลตำบล
บ้านแฮด อ.แฮด จ.ขอนแก่น

โรงเรียนระดับ ก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา

โรงเรียนที่ได้รับรางวัล

ชนะเลิศ

โรงเรียนวัดดงโปธาราม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

รองชนะเลิศอันดับที่ 1

โรงเรียนบ้านน้ำมื่น อ.เชียงคำ จ.พะเยา

รองชนะเลิศอันดับที่ 2

โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีฐาน

อ.เมือง จ.ขอนแก่น

ชมเชย

โรงเรียนเทศบาลวัดคู่มหาชัยชุมพล
อ.เมือง จ.ระยอง
โรงเรียนเทศบาลทำอิฐ
อ.เมือง จ.อุดรธานี

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ชนะเลิศ

โรงเรียนเซนต์โยเซฟ ท่าแร่

อ.เมือง จ.สกลนคร

รองชนะเลิศอันดับที่ 1

โรงเรียนโคกสว่างประชาสรรค์

อ.ปลาปาก จ.นครพนม

รองชนะเลิศอันดับที่ 2

โรงเรียนสา อ.เวียงสา จ.น่าน

ชมเชย

โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ
อ.ท่าปลา จ.อุดรธานี
โรงเรียนนาจักรราษฎร์รังสรรค์
อ.นาหว้า จ.นครพนม

โรงเรียนปลอดขยะ เฉลิมพระเกียรติ

61 พรรษา

61 โรงเรียน

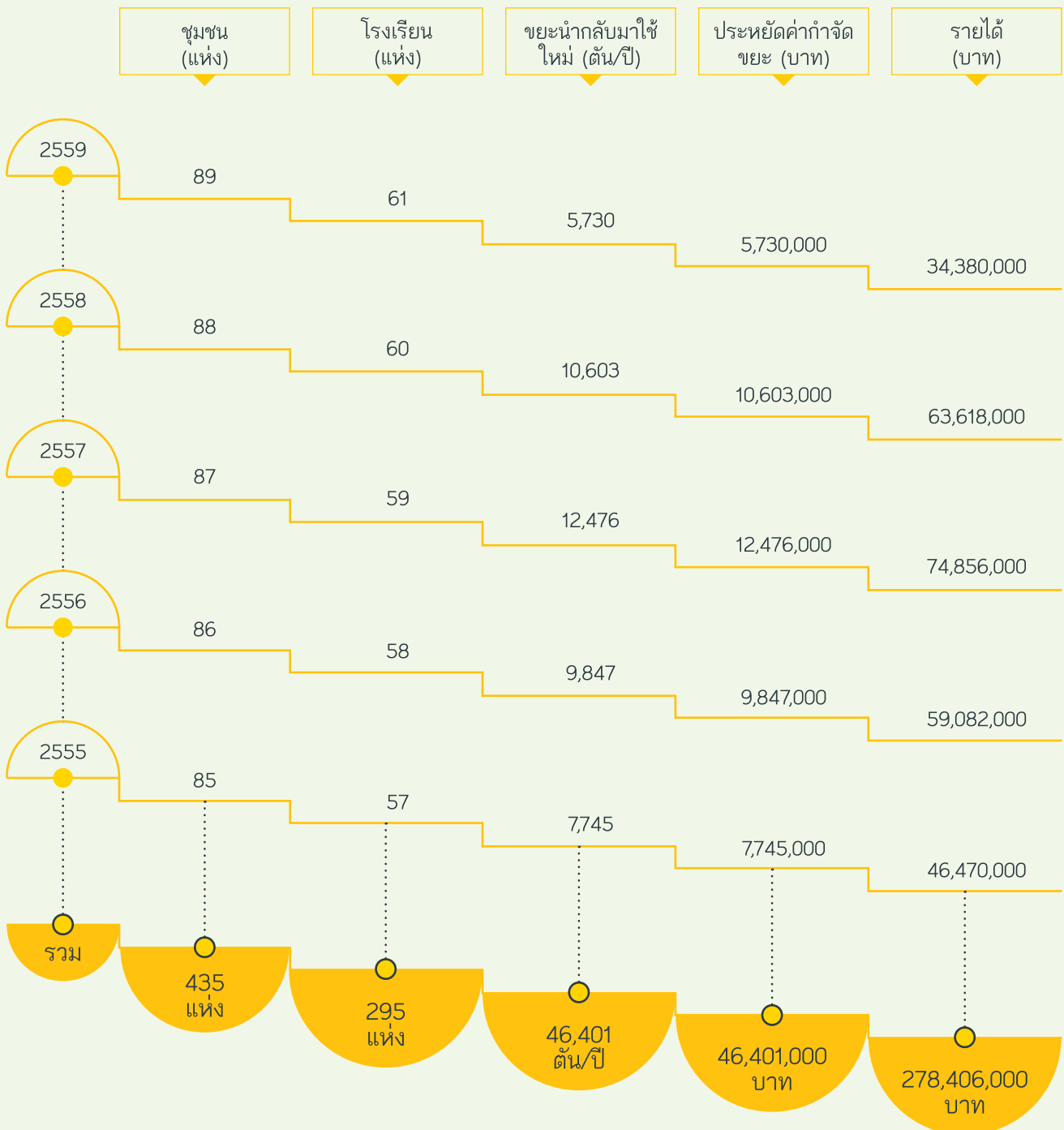
กิจกรรมจัดการขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ของโรงเรียนและชุมชนจะเน้นไปที่การคัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะอินทรีย์มาทำน้ำหมักชีวภาพ จัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิล รณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม พลังงานชีวมวลจากเศษอาหาร ฯลฯ

ตัวอย่างปริมาณขยะที่ลดได้ของโรงเรียนและชุมชนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ

	 โรงเรียนวัดดโปทาราม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ ท่าแร่ อ.เมือง จ.สกลนคร	 ชุมชน รพ.ค่ายวิภาวดี รังสิต ทน.สุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี	 ชุมชนบ้านหนองสะแกกวาน ทต.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์	 ชุมชนบุลำดวนใต้ ทม.บุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์
ขยะมูลฝอย ก่อนเริ่ม โครงการ กิโลกรัม/วัน	6.35	61.68	25.14	128.66	1,770.00
	▼	▼	▼	▼	▼
ขยะมูลฝอย หลังทำ กิจกรรม กิโลกรัม/วัน	4.80	21.46	4.00	10.73	1,145.00
	▼	▼	▼	▼	▼
ขยะมูลฝอย ที่ลดลง กิโลกรัม/วัน	1.55	40.22	21.16	117.93	625.00
	▼	▼	▼	▼	▼
ก่อนเริ่ม โครงการ กิโลกรัม/ คน/วัน	0.02	0.04	0.16	0.21	0.88
	▼	▼	▼	▼	▼
หลังทำ โครงการ กิโลกรัม/ คน/วัน	0.01	0.01	0.03	0.02	0.57

ทั้งนี้ในภาพรวมปี พ.ศ. 2559 การจัดการขยะของเครือข่ายชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ สามารถนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้ถึง 5.7 ตัน หรือคิดเป็นปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดได้ 20,368.37 KgCO₂eq

ผลการดำเนินโครงการชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559

หมายเหตุ: ค่ากำจัดขยะเฉลี่ยจากค่าขนส่งตันละ 1,000 บาท
รายได้จากการขายขยะคิดเฉลี่ยที่กิโลกรัมละ 6 บาท

ทั้งนี้ชุมชนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะระดับประเทศ ในประเภทต่าง ๆ ยังถูกยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ (ศูนย์ Zero Waste) เพื่อเป็น ศูนย์การจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรในชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะตามหลักการ 3Rs: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ ให้กับชุมชนและโรงเรียนต่างๆ ที่สนใจ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีศูนย์ Zero Waste ทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่

1. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านโป่งศรีนคร อ.ป่าแดด จ.เชียงราย
2. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนหนองโจด อ.โนนแดง จ.นครราชสีมา
3. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านหัวถนน อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น
4. ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนวัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ) อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี
5. ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนสาธิตเทศบาลบ้านเซตวัน อ.เมืองแพร่ จ.แพร่

หากมองในภาพรวมของการทำงานภายใต้ “แผนบูรณาการขยะ” จนถึงปัจจุบัน เฉพาะการดำเนินงาน ในกิจกรรมชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ สามารถนำขยะกลับมาใช้ใหม่ได้ถึงร้อยละ 53 ของโรงเรียนและชุมชน ที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งมากกว่าที่ตั้งเป้าไว้ถึงร้อยละ 23 (เป้าหมายในปี พ.ศ. 2559-2563 จะต้องมีการนำขยะ กลับมาใช้ใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 30)

จากจุดเริ่มต้นที่นำแนวคิดการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางโดยใช้หลักการ 3Rs ซึ่งเน้นกิจกรรมง่ายๆ ที่ทุกคนทำได้ไปทดสอบ ทดลองกับโรงเรียนและชุมชน ค่อยๆ ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ จนเกิดเป็นต้นแบบ ความสำเร็จให้สังคมไทยได้เห็น ถึงวันนี้หลักการ 3Rs ได้ถูกนำไปใช้ขับเคลื่อนเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ ในภาพรวมของประเทศ ภายใต้แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทางประชารัฐ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2559-2560 ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจึงมาไกลกว่าที่ตั้งไว้มาก

3.3 ลดปัญหาป่าไม้ หมอกควัน อย่างมีส่วนร่วม

แต่ละปีทรัพยากรป่าไม้ของไทยได้รับความเสียหายจากการเกิดไฟป่าปีละหลายหมื่นไร่ ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาสถานการณ์ไฟป่าทางภาคเหนือที่รุนแรงได้ส่งผลให้ฝุ่นละอองในอากาศเกินค่ามาตรฐาน จนอาจกล่าวได้ว่าในช่วงฤดูแล้งภาคเหนือ คือ พื้นที่วิกฤตที่ต้องเผชิญกับปัญหาไฟป่าหมอกควัน จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนต้องบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้เปิดโอกาสและช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบของ “อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” ซึ่งเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการเฝ้าระวัง อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ทั้งนี้กลไกดังกล่าวยังช่วยลดปัญหาความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี

ต่อกรณีของสถานการณ์ไฟป่าหมอกควันทางภาคเหนือ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมบูรณาการการทำงานในส่วนต่างๆ ขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่ตั้งไว้ นั่นก็คือ “เพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดปัญหาหมอกควัน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน” โดยในปี พ.ศ. 2559 ตั้งเป้าหมายที่จะลดจุดความร้อนสะสมในพื้นที่ดำเนินการให้ได้ร้อยละ 10

เน้นการดำเนินงานในหลายด้าน โดยมีพื้นที่ทำงานอยู่ใน 9 จังหวัดภาคเหนืออันประกอบด้วย จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน และตาก นอกจากนี้ยังมีพื้นที่นำร่องในการแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน ตามแนวทางประชารัฐ อีก 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่ และพื้นที่โดยรอบ

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

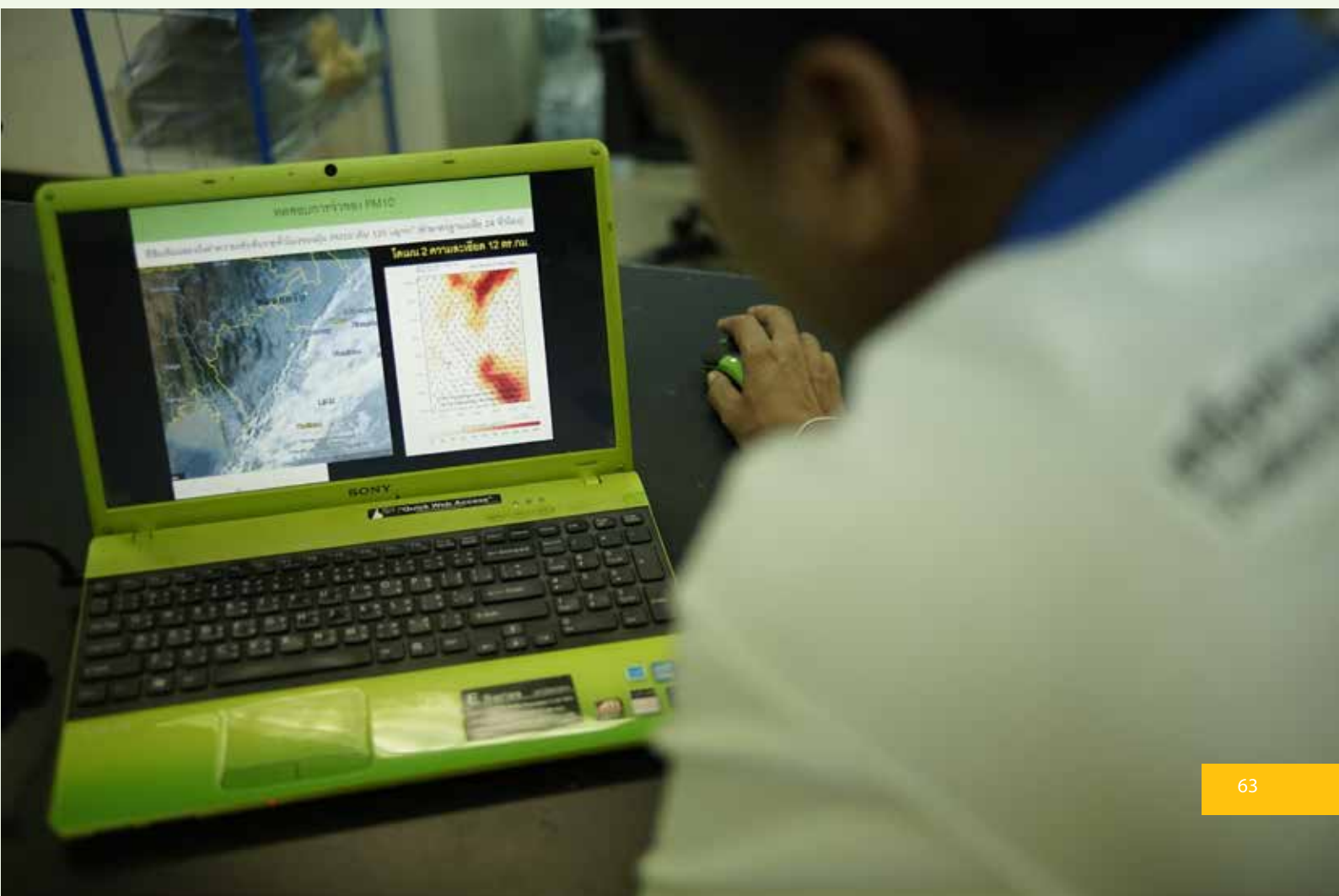

3.3.1 พัฒนารฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์

จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับหมู่บ้าน ที่แสดงให้เห็นสภาพการใช้ประโยชน์ของพื้นที่อย่างชัดเจน ใน จ.ลำปาง พะเยา และแพร่ ซึ่งเป็นการบูรณาการข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทุกส่วนราชการ ภายใต้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยข้อมูลดังกล่าวจะใช้เป็นเครื่องมือสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ และเป็นประโยชน์กับหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการนำไปใช้ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ในอนาคต

3.3.2 งานวิจัยเพื่อการจัดการ

มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดจากไฟป่าหมอกควันได้แก่ 1) ศึกษาผลกระทบจากการแพร่กระจายของสารพิษในอากาศจากการเผาตอซังข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในที่โล่ง 2) การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความแปรปรวนของฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน และปัจจัยทางภูมิอากาศเพื่อคาดการณ์สถานการณ์หมอกควันบริเวณภาคเหนือของไทย และ 3) การพัฒนาจัดตั้งระบบแบบจำลองสภาพอากาศ-คุณภาพอากาศ : กรณีศึกษาการทำนายมลภาวะหมอกควันภาคเหนือของประเทศไทย ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยเหล่านี้มีหลายหน่วยงานได้นำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาไฟป่าหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือด้วย เช่น นำผลงานวิจัยรายงานต่อคณะทำงานแก้ไขปัญหาหมอกควันของ จ.เชียงใหม่

3.3.3 กลไกความร่วมมือ : ประชารัฐ ร่วมใจลดไฟฟ้า

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เล็งเห็นถึงความสำคัญของเครือข่ายอาสาสมัครภาคประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้บูรณาการความร่วมมือกัน เพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์ไฟฟ้าหมอกควัน โดยกำหนดให้อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่ เป็นพื้นที่นำร่อง เพราะมักเกิดปัญหาไฟฟ้าอยู่เป็นประจำ เริ่มงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้ขยายพื้นที่ทำงานไปยังอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

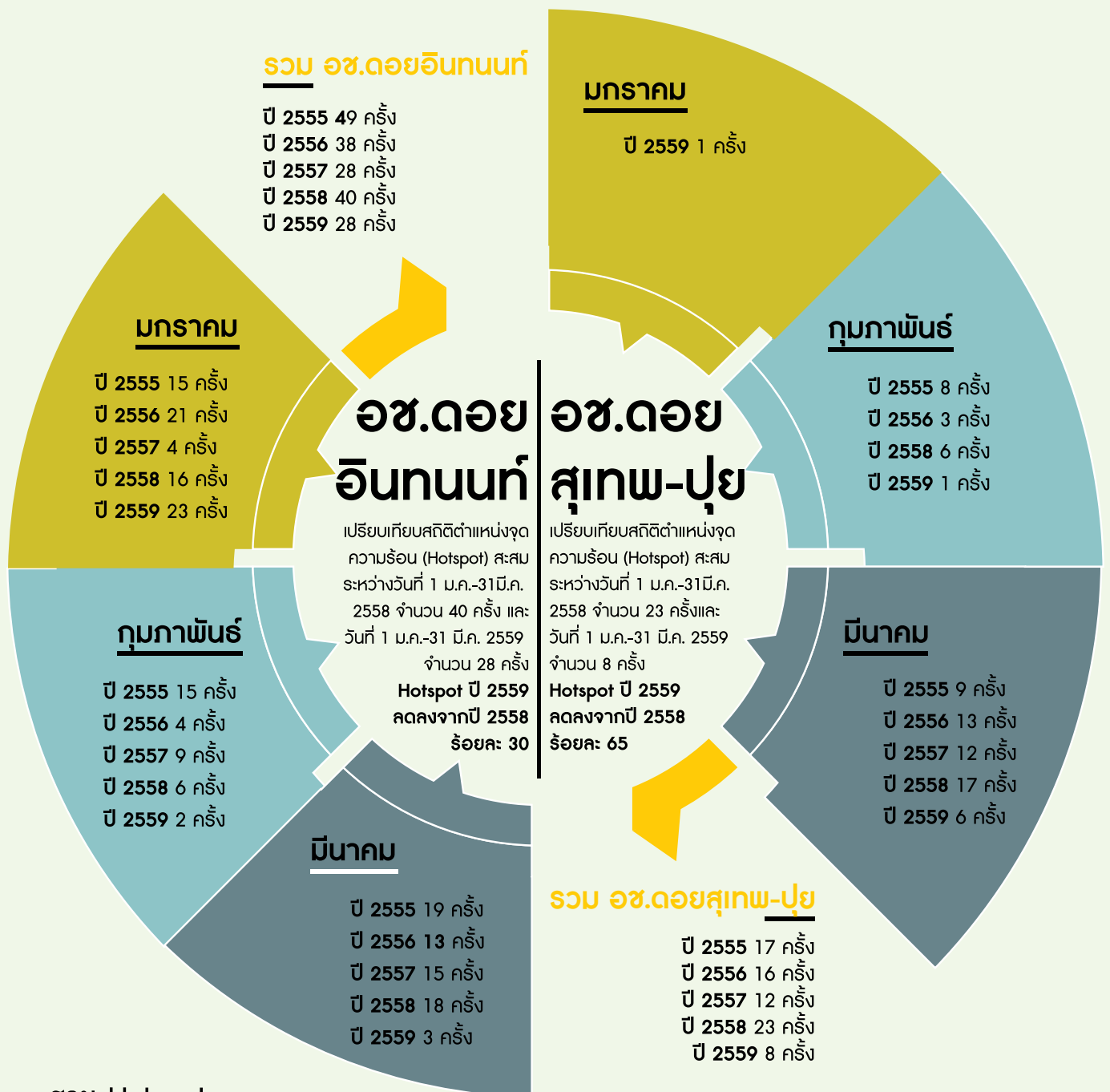
ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาศักยภาพเครือข่ายให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเชื้อเพลิงและการทำแนวกันไฟ จัดทำแผนเฝ้าระวังสถานการณ์ไฟฟ้าหมอกควัน ขยายเครือข่ายอาสาสมัครให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง และการจัดตั้งกองทุนจัดการไฟฟ้าและหมอกควัน

ผลผลิตจากการทำงานใน 2 พื้นที่ เมื่อปี พ.ศ. 2559 ประกอบไปด้วย

- เกิดทิศทางการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคีความร่วมมือต่างๆ
- เกิดเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟฟ้า ลดหมอกควัน ระดับหมู่บ้าน จำนวน 100 หมู่บ้าน กระจายอยู่รอบอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์และพื้นที่โดยรอบ
- มีกองทุนสำหรับสนับสนุนงานของเครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 95 กองทุน
- เกิดการสื่อสารแนวความคิดรับผิดชอบต่อสังคมสู่ภาคธุรกิจเอกชน เพื่อในอนาคตภาคธุรกิจจะเป็นหน่วยสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายต่อไป

จากการทำงานอย่างบูรณาการในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 2 แห่ง นอกจากผลผลิตที่เกิดขึ้น ยังเกิดผลลัพธ์เชิงบวก ซึ่งช่วยลดปัญหาไฟฟ้าหมอกควันในพื้นที่ได้อย่างมาก กล่าวคือ จุดความร้อนสะสม (hotspot) ปี พ.ศ. 2559 ในพื้นที่ดอยสุเทพ - ปุย ลดลงร้อยละ 65 และดอยอินทนนท์ลดลงร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และหากมองในภาพรวมของทั้ง 2 พื้นที่ จะพบว่าจุด hotspot ลดลงถึงร้อยละ 57.14 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2558 ซึ่งลดได้มากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ถึงร้อยละ 47.14 (ปี พ.ศ. 2559 ตั้งเป้าลดจุด hotspot ในพื้นที่เป้าหมายให้ได้ร้อยละ 10) นอกจากนี้สุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการก็ดีขึ้นจากสถานการณ์ไฟฟ้าหมอกควันที่ลดลง

ภาพแสดงสถิติตำแหน่งจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ย้อนหลัง 5 ปี

รวม Hotspot ของทั้ง 2 พื้นที่

ปี 2555 66 ครั้ง
ปี 2556 54 ครั้ง
ปี 2557 40 ครั้ง
ปี 2558 63 ครั้ง
ปี 2559 36 ครั้ง

หมายเหตุ: ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

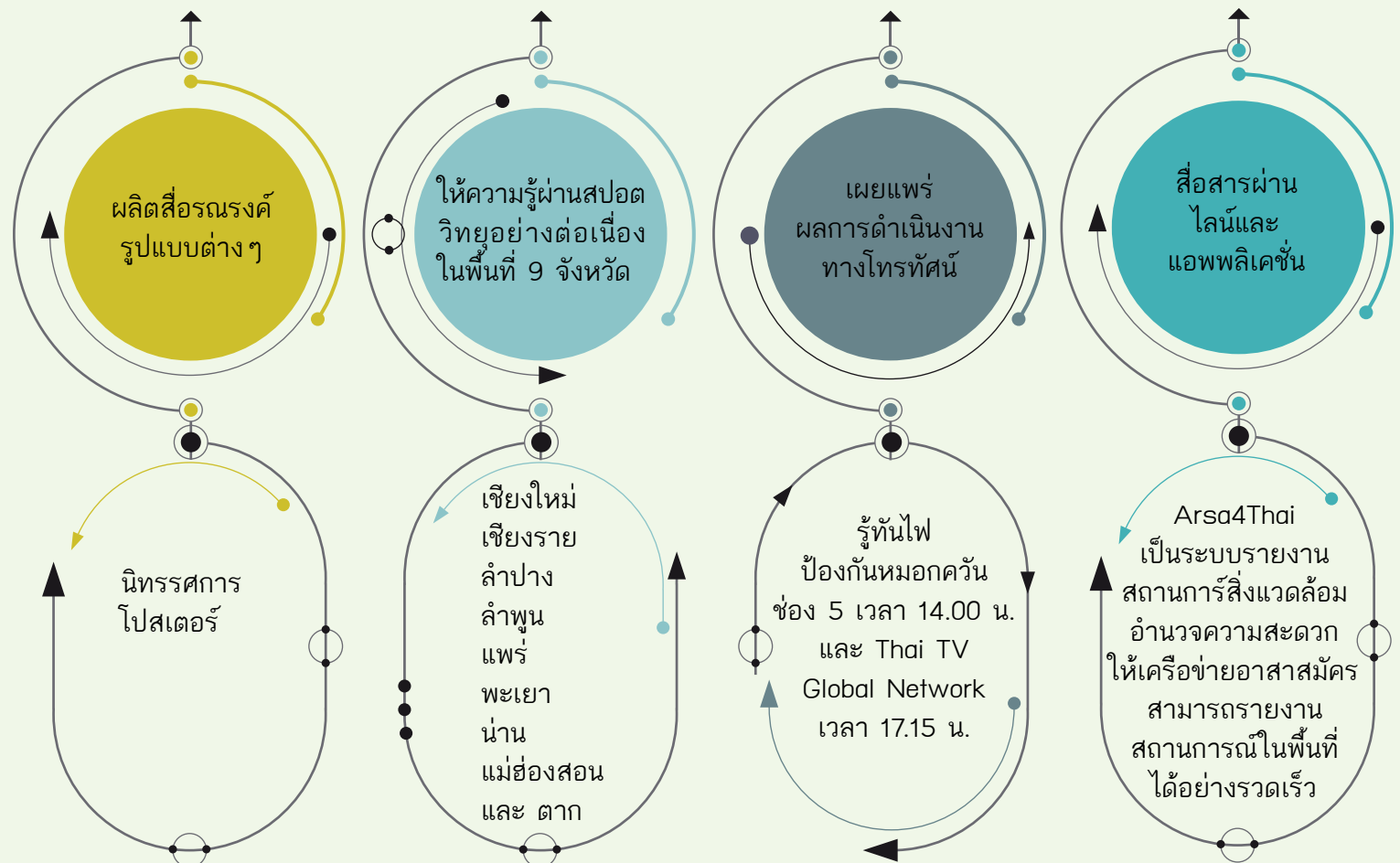
3.3.4 ศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา

ยกระดับการทำงานของเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟฟ้า ลดหมอกควัน ที่มีความเข้มแข็งในการป้องกันไฟฟ้าให้เป็นศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา เพื่อเป็นพื้นที่เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการไฟฟ้าให้กับชุมชนและหน่วยงานที่สนใจ ทั้งนี้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เปิดศูนย์เรียนรู้ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บ้านน้ำปาง อ.แม่จริม จ.น่าน บ้านแม่เลียบ อ.ดอยหลวง จ.เชียงราย และบ้านแม่กลางหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ หากนับรวมศูนย์เรียนรู้ ที่มีการจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 20 แห่ง กระจายอยู่ใน 9 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งจะเน้นในเรื่องการจัดการไฟฟ้า เช่น การชิงเผา การป้องกันเฝ้าระวัง การดับไฟฟ้า และในบางพื้นที่ที่มีการจัดการไฟตามลักษณะนิเวศป่า เช่น ที่บ้านแม่กลางหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

3.3.5 สื่อสารสร้างการเรียนรู้

มีการผลิตสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกสู่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับไฟฟ้า มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันแก่ประชาชนในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ เช่น

ไฟฟ้า มาตรการเฝ้าระวังและป้องกัน

เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แม้จะยังเกิดไฟป่าอยู่ แต่การสื่อสาร การควบคุม และการเข้าถึงพื้นที่เพื่อดับไฟเป็นไปอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์มากขึ้น นอกจากนี้ปฏิบัติการดังกล่าวยังช่วยลดปัญหาทุพภิกรภัยพื้นที่ป่าซึ่งเกิดจากการเผา และที่สำคัญ เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ ประชาชน เอกชน ในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน

3.4 การผลิต การบริการ การบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

กระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ขยายวงกว้างไปทั่วโลก ทำให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่า ลดการก่อมลพิษ และเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เรากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเล็งเห็นถึงโอกาสที่จะผลักดันให้เกิดการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จึงได้ส่งเสริมให้สถานประกอบการ สำนักงาน โรงแรม หันมาให้ความสำคัญกับใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการจัดการของเสียและมลพิษที่เกิดขึ้น มีการสร้างเครือข่ายการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนไปถึงรณรงค์สร้างจิตสำนึกและสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พบว่า กลุ่มเป้าหมายร้อยละ 60 มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การทำงานจะเน้นไปที่การให้ความรู้ และสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความรู้ และประเมินเพื่อรับรองกระบวนการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายใต้ตราสัญลักษณ์ G-Green ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายสำคัญของการทำงานในโครงการต่างๆ แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้ 1) สถานประกอบการขนาดเล็ก เป็นตัวแทนของภาคการผลิต 2) โรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็ก เป็นตัวแทนของภาคบริการ และ 3) กลุ่มผู้บริโภคในสำนักงานและประชาชนทั่วไป เป็นตัวแทนของภาคการบริโภค

Green Production : การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ OTOP

เป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กปรับปรุงกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เช่น การประหยัดพลังงาน รู้จักจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานประกอบการ โดยโครงการนี้ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้ขยายผลการดำเนินงานไปยังสถานประกอบการ OTOP ประเภท เครื่องแต่งกาย และเคหะสิ่งทอ ประเภทของเครื่องใช้ประดับตกแต่ง เซรามิคและจักสาน โดยกระตุ้นให้ผู้ผลิตสินค้า OTOPหันมาให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ลดผลกระทบจากกระบวนการผลิตที่จะส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้มาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ และเพื่อขยายช่องทางการตลาดให้กับสินค้า Green OTOP ได้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงได้ร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย นำสินค้า Green OTOP ไปจำหน่ายในงาน OTOP CITY 2015 ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2558 งาน OTOP Midyear 2016 ระหว่างวันที่ 6-13 มิถุนายน 2559 และงานศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี ระหว่างวันที่ 12-20 สิงหาคม 2559 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1-3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี ซึ่งแต่ละครั้งมีผู้ร่วมงานนับแสนคน

ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีสถานประกอบการ OTOP ที่เข้าร่วมโครงการ 49 แห่ง มีสถานประกอบการผ่านการรับรอง 35 แห่ง ประกอบด้วย ระดับดีเยี่ยม (G ทอง) 9 แห่ง ระดับดีมาก (G เงิน) 16 แห่ง และระดับดี (G ทองแดง) 10 แห่ง

OTOP Green Production ที่ได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยมในปี พ.ศ. 2559

ประเภทสิ่งทอ

1. ผ้าเย็บปักไม้ ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่
2. ผ้าทอมือไหมแกมฝ้าย ต.ป่าเมต อ.เมือง จ.แพร่
3. กลุ่มทอผ้าบ้านหลายทุ่ง ต.ปอน อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน
4. ธนพรผ้าฝ้าย ต.บ้านตาล อ.ฮอด จ.เชียงใหม่
5. บ้านไทร (ผ้าไหมธรรมชาติ) ต.จารพัต อ.ศิขรภูมิ จ.สุรินทร์
6. กลุ่มทอผ้าบ้านช่าง (จันทร์หอมผ้าทอมือ) ต.บ้านตาล อ.ฮอด จ.เชียงใหม่

ประเภทเซรามิก

1. บริษัทสยามศิลาดล พอตเทอรี่ จำกัด
ต.ต้นเปา อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

ประเภทไม้และจักสาน

1. หัตถกรรมกระจูดวราณี
ต.พนาสูง อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้การผลิตสิ่งทอและกระดาษสาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 แห่ง (ศูนย์เรียนรู้เดิม) และได้ยกระดับสถานประกอบการสิ่งทอขนาดเล็กให้เป็นศูนย์เรียนรู้ผ้าทอที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมขึ้นใหม่อีก 1 แห่ง ที่กลุ่มทอผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ต.หนองแขว อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้เข้าไปพัฒนาศักยภาพให้ผู้ประกอบการสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเองให้กับผู้ที่สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้

Green Hotel: โรงแรมสีเขียว

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้มีการพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของโรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพและบริการที่ใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อม และยังช่วยลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการด้วย ในแต่ละปีจะมีโรงแรมเข้าร่วมการตรวจประเมินเพิ่มขึ้น และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้ร่วมกับองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) นำร่องพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา เป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการบริการและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้ประกอบการโรงแรมในเมืองพัทยาซึ่งจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้สมดุลและยั่งยืน มีโรงแรมทั่วประเทศเข้าร่วมทั้งสิ้น 88 แห่ง ผ่านการรับรองมาตรฐานจำนวน 60 แห่ง แบ่งเป็นระดับดีเยี่ยม 26 แห่ง ระดับดีมาก 18 แห่ง และระดับดี 16 แห่ง

G Upcycle: ส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้

ดำเนินการรับรองผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุเหลือใช้ โดยผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นจะต้องมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพและการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2559 ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พัฒนาต่อยอดจาก G Upcycle เป็น Upcycle Carbon Footprint ซึ่งจะเพิ่มเติมในส่วนการประเมินปริมาณการหลีกเลี่ยงการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ผลิตภัณฑ์ เข้าไปในเกณฑ์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง Upcycle Carbon Footprint จำนวน 34 ผลิตภัณฑ์ จาก 21 บริษัท เช่น

แผ่นการ์เมนโต้ (Garmento board)

ผลิตจากเศษผ้าที่ใช้แล้วร้อยละ 90
ของบริษัท สามพิมพ์ จำกัด มีค่า Carbon Footprint
ผลิตภัณฑ์ออฟไซเคิล 5.79 kgCO₂eq และค่าการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกที่หลีกเลี่ยงได้ 283.25 kgCO₂eq

เก้าอี้สตุล รุ่น Half Stool

ผลิตจากเศษไม้สักร้อยละ 99.50 ของ
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ส่วนอุตสาหกรรม
ป่าไม้แม่เมาะ โรงเลื่อยร่องกว้าง มีค่า
Carbon Footprint ผลิตภัณฑ์ออฟไซเคิล
51.50 kgCO₂eq และค่าการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกที่หลีกเลี่ยงได้
17.19 kgCO₂eq

พื้นหน้าบน์โตะจาวา

ผลิตจากกากกาแฟร้อยละ 24.57 ของบริษัท
โซไนต์ อินโนเวทีฟ เซอร์เฟสเซล จำกัด มีค่า
Carbon Footprint ผลิตภัณฑ์ออฟไซเคิล
41.00 kgCO₂ eq และค่าการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกที่หลีกเลี่ยงได้
9.72 kgCO₂eq

Green Office: สำนักงานสีเขียว

สำนักงานสีเขียวเกิดขึ้นจากความต้องการที่จะกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในสำนักงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การลดปริมาณขยะ การประหยัดพลังงาน การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้รูปแบบของการจัดทำเกณฑ์ การให้ความรู้ สร้างกระบวนการตรวจประเมิน และการรับรอง ซึ่งเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เรื่อยมาจนปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้มีการถอดบทเรียนเครือข่ายสำนักงานสีเขียว เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเกณฑ์และมาตรฐานของสำนักงานสีเขียวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีสำนักงานที่เข้าร่วมการตรวจประเมินสำนักงานสีเขียวจำนวนทั้งสิ้น 166 แห่ง ผ่านการรับรองสำนักงานสีเขียว จำนวน 71 แห่ง ประกอบไปด้วย ระดับทอง 51 แห่ง ระดับเงิน 6 แห่ง และระดับทองแดง 14 แห่ง และไม่ผ่านการรับรอง 3 แห่ง

Green Card: บัตรเดียวเขียวทั่วไทย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม ดำเนินโครงการความร่วมมือบัตรเดียวเขียวทั่วไป หรือ Green Card สำหรับสะสมคะแนนเพื่อแลกสิทธิประโยชน์จากการซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาซื้อสินค้าและบริการที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และช่วยกระตุ้นให้ผู้ผลิตหันมาใส่ใจกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วย โดยมีการนำร่องในร้านค้าและห้างสรรพสินค้า จำนวน 5 แห่ง 26 สาขา ได้แก่ เอสซีจี โฮม โซลูชั่นส์ ท็อปส์ แม็คโคร บิ๊กซี และเทสโก้ โลตัส

และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้พัฒนา Green Card Application “แอปเดียวเขียวทั่วไทย” ที่รวบรวมข้อมูลสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับการใช้งานบนสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้ง่ายขึ้น และเมื่อใช้แอปพลิเคชันอ่านรหัสบนสินค้า ระบบจะบันทึกและคำนวณคะแนนสะสม ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำคะแนนไปแลกสิทธิประโยชน์ต่างๆ ได้ที่ร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารสิทธิประโยชน์และกิจกรรมต่างๆ จากผู้ผลิตอีกด้วย

ผลผลิตจากการทำงานในปี พ.ศ. 2559

- มีสถานประกอบการ สำนักงาน ห้างร้าน และโรงแรม ผ่านเกณฑ์การผลิต การบริการและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากกว่า 150 แห่ง มีคนเข้าร่วมกว่า 1,500 คน
- กลุ่มเป้าหมายร้อยละ 60 มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต การบริการและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- เครือข่ายสถานประกอบการ สำนักงาน ห้างร้าน และโรงแรม ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจทั่วไป นำไปขยายผลเกิดเป็นเครือข่ายการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางขึ้น

3.5 ศูนย์เรียนรู้ให้รู้ การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งหมายรวมถึงพื้นที่เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างในการถ่ายทอดแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนที่เป็นรูปธรรมให้กับหน่วยงาน องค์กรชุมชน และประชาชนที่สนใจได้เรียนรู้ ตระหนัก และเข้าใจการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทของตนเอง และขยายผลสู่พื้นที่อื่นต่อไป ทั้งนี้ได้มีการพัฒนาจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ภายใต้โครงการกิจกรรมต่างๆ แบ่งเป็น 10 ประเภท โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จนถึงปี พ.ศ. 2559 มีศูนย์เรียนรู้รวม 82 แห่ง

จำนวนศูนย์เรียนรู้ที่มีการจัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559

ศูนย์เรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 16 แห่ง

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนปลอดภัย

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านโป่งศรีนคร อ.ป่าแดด จ.เชียงราย

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนหนองโจด อ.โนนแดง จ.นครราชสีมา

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านหัวถนน อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น

ศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนปลอดภัย

1 ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนวัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ)

อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

2 ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนสาธิตเทศบาลบ้านเขตนวัน

อ.เมืองแพร่ จ.แพร่

ศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดภัย

1 ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านน้ำพาง จ.น่าน

2 ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านแม่เลียบ จ.เชียงราย

3 ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านแม่กลางหลวง จ.เชียงใหม่

ศูนย์การเรียนรู้การผลิตสิ่งทอที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1 ศูนย์เรียนรู้ผ้าทอที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ บ้านนางาม

จ.อุดรธานี

ศูนย์การเรียนรู้เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน

1 ศูนย์การเรียนรู้เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน จ.เชียงราย

2 ศูนย์การเรียนรู้เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน เทศบาลตำบลเกาะคา จ.ลำปาง

3 ศูนย์การเรียนรู้เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน เทศบาลเมืองกระบี่ จ.กระบี่

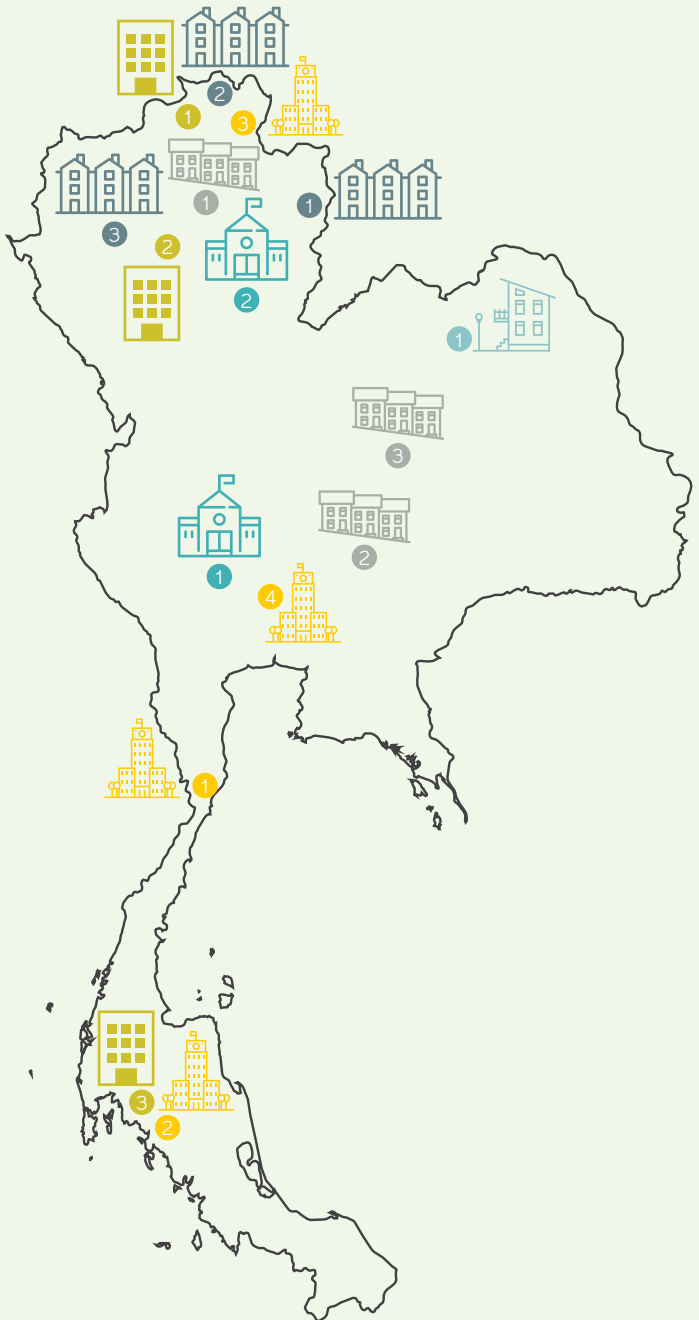
ศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนไอโคสคูล

1 ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนไอโคสคูล โรงเรียนบ้านท่าขาม จ.ประจวบคีรีขันธ์

2 ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนไอโคสคูล โรงเรียนเมืองกระบี่ จ.กระบี่

3 ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนไอโคสคูล โรงเรียนบ้านน้ำมิน จ.พะเยา

4 ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนไอโคสคูล โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ กรุงเทพมหานคร

จากการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ประเภทต่างๆ ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยสถาบันให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 พบว่า ศูนย์เรียนรู้ที่เกิดจากการส่งเสริมและสนับสนุนของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดี และยังช่วยพัฒนาศักยภาพให้กับชุมชน ซึ่งปรากฏชัดเจนในหลายโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการด้านการจัดการขยะ และหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา ทั้งนี้ในภาพรวมแล้ว ศูนย์เรียนรู้เหล่านี้มีความโดดเด่นในการทำหน้าที่อนุรักษ์ ฟื้นฟู และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้หลายลักษณะด้วยกันคือ

1. เป็นศูนย์เรียนรู้ที่สร้างศักยภาพให้กับชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
2. ทำหน้าที่รวบรวม จัดการองค์ความรู้ท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน และหน่วยงานที่เข้ามาศึกษาดูงาน
3. เป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทำหน้าที่ประสานงาน ระดมทรัพยากร ในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและอื่นๆ
4. ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ เข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมกับชุมชน
5. ช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระตุ้นการมีส่วนร่วมและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

**ตัวอย่าง ศูนย์เรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน
ในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม**

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นทุกปีจนก่อให้เกิดปัญหาขยะล้นเมืองและส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในหลายๆ พื้นที่ ทำให้การจัดการขยะอย่างยั่งยืนกลายเป็นวาระแห่งชาติ ที่ผ่านมามีหน่วยงานสำคัญประการหนึ่งคือ ขาดการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่ต้นทาง ด้วยเหตุนี้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงได้ริเริ่มโครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการประกวดโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน โรงเรียน และภาคีเครือข่ายต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs ได้แก่ ลดปริมาณขยะ (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ทั้งนี้ ชุมชนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะระดับประเทศ จะได้รับการพัฒนาต่อยอดเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานด้านการจัดการขยะโดยชุมชนและโรงเรียนอย่างครบวงจรให้กับบุคคลที่สนใจได้นำไปขยายผลและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

ลักษณะของกิจกรรมต่างๆ ในศูนย์เรียนรู้ เช่น รูปแบบการจัดการขยะตามหลัก 3Rs ธนาคารขยะในชุมชนและโรงเรียน พลังงานจากขยะ การเพิ่มมูลค่าให้ขยะ สร้างรายได้ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

ศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา

จากสถานการณ์หมอกควันของประเทศไทย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินโครงการรณรงค์ ป้องกัน และลดการเผาในที่โล่ง โดยยกระดับบทบาทของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหา เกิดการดำเนินงานเชิงรุก เพื่อลดปัญหาไฟป่าหมอกควันอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พัฒนากลไก การเฝ้าระวังและป้องกันไฟป่า สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังสถานการณ์ไฟป่าหมอกควัน และ ยกย่องหมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผา โดยมีการจัดตั้ง ศูนย์เรียนรู้ 20 แห่ง ในพื้นที่ 9 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย จ.ลำพูน จ.ลำปาง จ.แพร่ จ.น่าน จ.พะเยา จ.แม่ฮ่องสอน และจ.ตาก

เนื้อหาภายในศูนย์เรียนรู้จะเน้นไปที่รูปแบบและกระบวนการจัดการไฟป่าโดยชุมชน เช่น การออกกฎ ระเบียบและมาตรการต่างๆ การป้องกันและควบคุม รวมถึงการส่งเสริมอาชีพสร้างแรงจูงใจเพื่อลดการ เผาป่า

เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน

เทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศและเทศบาลที่ได้รับรางวัล ชนะเลิศด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน จะได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน ศูนย์การ เรียนรู้ประเภทนี้จะถ่ายทอดแนวคิดหลักการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปฏิบัติ และใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในท้องถิ่นเป็นกระบวนการขับเคลื่อน ขอบเขตการให้บริการเน้นที่การถ่ายทอดและฝึกอบรมด้านการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พลังงานทดแทน การจัดการขยะของเสีย และ การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สามารถตอบสนอง ต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีใช้เพียงแค่ถ่ายทอดความรู้ในการจัดการ สิ่งแวดล้อม แต่ยังทำหน้าที่สร้างคน เพื่อไปสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในอนาคตด้วย

คณะผู้บริหารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

นายสากล ฐินะกุล

นางสุวรรณา เตียรธสุวรรณ

นายสุรัชย์ อจลบุญ

นายบรรพต อมราภิบาล

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – ปัจจุบัน

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – ปัจจุบัน

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 8 มิถุนายน 2560 – ปัจจุบัน

คณะผู้บริหารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

นางสาวภาวิณี ปุณณกันต์

นายสากล ฐินะกุล

นางสุวรรณา เตียรธสุวรรณ

นายเสริมยศ สมมัน

นางอนงค์ ชานะมูล

นายสุรัชย์ อจลบุญ

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 31 มีนาคม 2559

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 19 กันยายน – วันที่ 30 กันยายน 2559

(รักษาราชการแทนรองอธิบดี

วันที่ 11 เมษายน – วันที่ 18 กันยายน 2559)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 31 มีนาคม 2559

รักษาราชการแทนรองอธิบดี

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 11 เมษายน – วันที่ 18 กันยายน 2559

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 19 กันยายน – วันที่ 30 กันยายน 2559

หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นายสากล ฐินะกุล

นางอนงค์ ชานะมูล

นางสาวสาวิตรี ศรีสุข

นางสาวนงลักษณ์ จิระณะ

นายณัฐวุฒิ เปลื้องทุกข์

นางนิตยา สหพันธ์พร

หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 31 มีนาคม 2559

รักษาราชการแทนหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

วันที่ 1 เมษายน – วันที่ 19 ตุลาคม 2559

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมและเผยแพร่

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 15 พฤศจิกายน 2558

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559

สำนักงานเลขาธิการกรม

นางอนงค์ ชานะมูล
นางนิตยา สหพันธ์พร

นางภัสสร โล่ห์จินดา

นางธนัชฐา วุฒิสีทธิกร

นายอุดม แป้นการ

นางสาวชนพลัม บุนนาค
นายอุดม พิสุทธิอาภา
นางสมทรง ปรีรอด

เลขาธิการกรม

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล
วันที่ 1 กันยายน 2558 – วันที่ 18 พฤศจิกายน 2558

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล
วันที่ 19 พฤศจิกายน 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มการคลัง
วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 3 เมษายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มการคลัง
วันที่ 12 เมษายน – วันที่ 30 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก

ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

ศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม

นางสุวรรณา เตียรธวัชวรรณ

นายธนาพันธ์ สุขสอาด

นายอุบล มุสิกวัตร

นายจักรชัย ชุ่มจิตต์

นางศุภวรรณ วงษ์ประยูร

นางปาริชาติ หาญเรืองเดช

นางพรสวรรค์ ภู่มณี

ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 18 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มระบบคอมพิวเตอร์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบฐานข้อมูล

ผู้อำนวยการกลุ่มบริการสารสนเทศ

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มบริการสารสนเทศ

วันที่ 2 มิถุนายน – วันที่ 30 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารจัดการสารสนเทศสิ่งแวดล้อม

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

กองส่งเสริมและเผยแพร่

นายบรรพต อมราภิบาล

นางภาวินี ณ สายบุรี

นางจรรักษ์ ฐินะกุล

นายอลงกต ศรีวิจิตรกมล

นายประภาสสิทธิ์ ศิริโพธิ์

นางกนกรัตน์ ศึกษา

นายวุฒิพันธ์ สติธถาวร

นายบุญสม สุวรรณสุข

นางสาวจินตนา เมตตาจิตต์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและเผยแพร่

ผู้อำนวยการกลุ่มรณรงค์

ผู้อำนวยการกลุ่มสื่อสารสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกลุ่มสิ่งแวดล้อมศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มสื่อสารสิ่งแวดล้อมและกิจการพิเศษ

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 21 ตุลาคม 2558

ผู้อำนวยการกลุ่มสื่อสารสิ่งแวดล้อมและกิจการพิเศษ

วันที่ 22 ตุลาคม 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมกิจการเยาวชนและลูกเสือ

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 15 พฤศจิกายน 2558

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

วันที่ 16 กันยายน 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

นายวิวัฒน์ ปทุมสโร

นายสมพจน์ เตชะมินา

นางสาวพรพิมล วราทร

นางทองใบ เวชพันธ์

นายดำรงศักดิ์ จันทรวีไล

นางสาวนภา เอี้ยวประเสริฐ

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและประสานการมีส่วนร่วม

วันที่ 12 ตุลาคม 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตและการบริโภค

ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้อำนวยการกลุ่มความร่วมมือองค์กรเอกชน

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

นายโสฬส ชันธะเรื้อ

นางนิตยา นักระนาด มีลน์

นางสาวศิริณา ศรีทองทิพย์

นางสาวหทัยรัตน์ การิเวทย์

นายปัญญา ไยถาวร

นายรัฐ เรืองโชติวิทย์

นายเจนวิทย์ วงษ์สาณุน

นางกัญญา สำนองคำ

นายบัญชา พันธลี

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกลุ่มการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานและรับรองระบบ

ผู้อำนวยการกลุ่มอากาศเสียงและความสั่นสะเทือน

ผู้อำนวยการกลุ่มน้ำและขยะ

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานความร่วมมือ

นักวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกลุ่มสารอันตราย

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 15 พฤศจิกายน 2558

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

วันที่ 16 พฤศจิกายน 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559

กองยุทธศาสตร์ ตรวจสอบและประเมินผล (แบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างภายใน)

นางสาวสาวิตรี ศรีสุข

นางสาวหทัย ปทุมสโร

นางสาวอุดมลักษณ์ ศรีทัศน์

นางศุภวรรณ วงษ์ประยูร

นางสาวบาจริย์ สงวนวงศ์

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ ตรวจสอบและประเมินผล

ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจและติดตามประเมินผล

ผู้อำนวยการกลุ่มพันธกรณีระหว่างประเทศ

วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – วันที่ 1 มิถุนายน 2559

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มพันธกรณีระหว่างประเทศ

วันที่ 2 มิถุนายน – วันที่ 30 กันยายน 2559

สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม (แบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างภายใน)

นายวิชาญ สุขสว่าง	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม
นางสมใจ สิมานายา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและบริการวิชาการ
นายสิริพงศ์ ดนตรี	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม
นางสาวบุษบา อบอวย	ผู้อำนวยการกลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม
นางสาวอนงค์นาฏ อินสุธา	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

กองอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (แบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างภายใน)

นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ	ผู้อำนวยการกองอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นางสาวอุมา ศรีสุข	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการคณะกรรมการและเครือข่าย
นายเกียรติยศ บุรณะสัมฤทธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร

กองส่งเสริมและสนับสนุนองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม (แบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างภายใน)

นางสาวปรียาพร พรหมพิทักษ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและสนับสนุนองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม
---------------------------	--

สถาบันไดออกซินแห่งชาติ (แบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างภายใน)

นายโสฬส ชันธะเครือ	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบันไดออกซินแห่งชาติ วันที่ 12 ตุลาคม 2558 – วันที่ 30 กันยายน 2559
นางสาวรุจยา บุญยทุฒานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนา
นางสาวชวนพิศ บุญย้อย	ผู้อำนวยการกลุ่มบริการวิเคราะห์

ที่ปรึกษา

นายสากล จีระกุล
นายสุรชัย อจลบุญ
นายบรรพต อมราภิบาล

บรรณาธิการบริหาร
นางสาวปรียาพร พรหมพิทักษ์
นางสาวพรพิมล วราทร

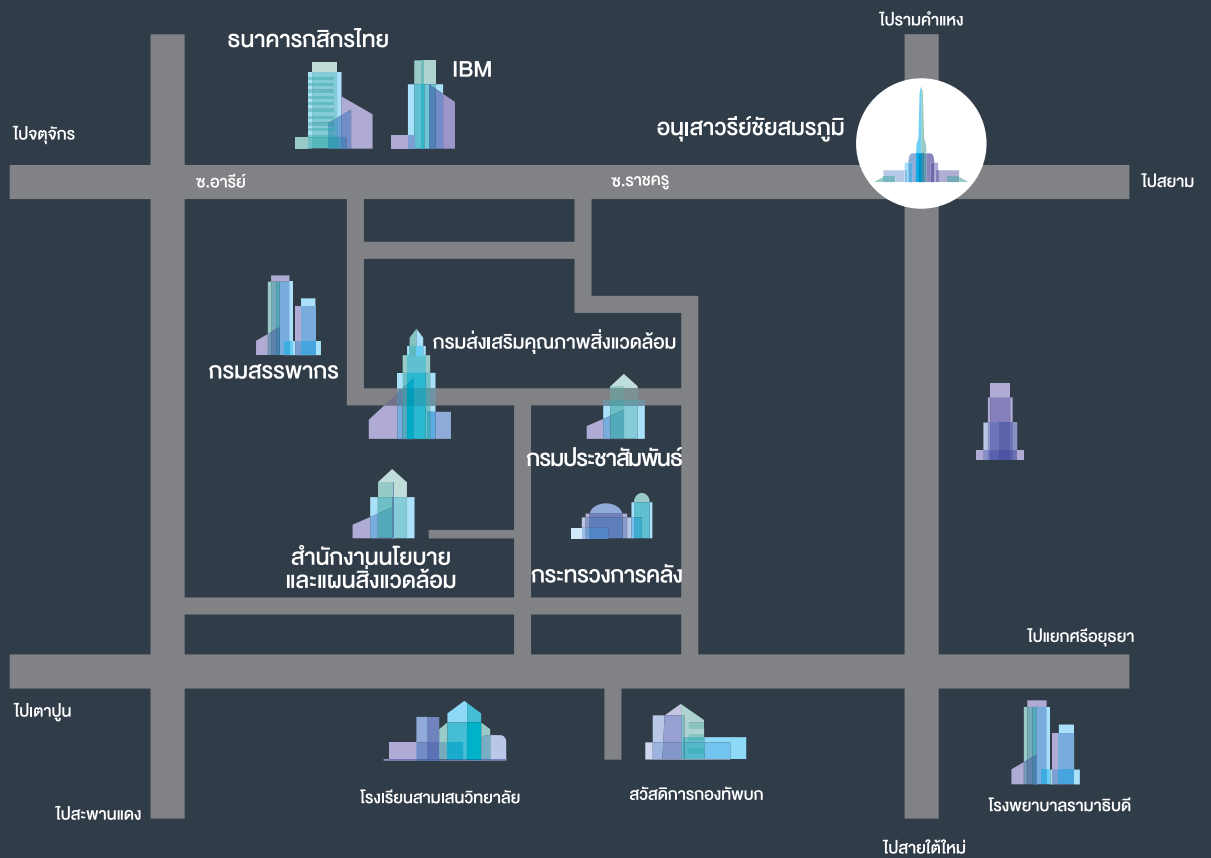
คณะบรรณาธิการ
นางสาวอุดมลักษณ์ ศรีทัศน์
นางสมใจ สิมายา
นายอุบล มุสิกวัตร
นางจงรักษ์ จีระกุล
นายสมพจน์ เตชะมีนา
นางสาวนงลักษณ์ จิระณะ
นางสาวอุมา ศรีสุข
นางจินดารัตน์ เรืองโชติวิทย์
นางสาวเกสร บัญธังศรี
นายอาวุธ สงกะมิลินท์
นางสาวลำพูล กลิ่นเชื้อ

ผู้ประสานงาน
นางสาวอัจฉริยา จิตต์ทวีทรัพย์
นางสาวเรวดี รักษ์ณรงค์
นางสาวสุพิชชา จันดา

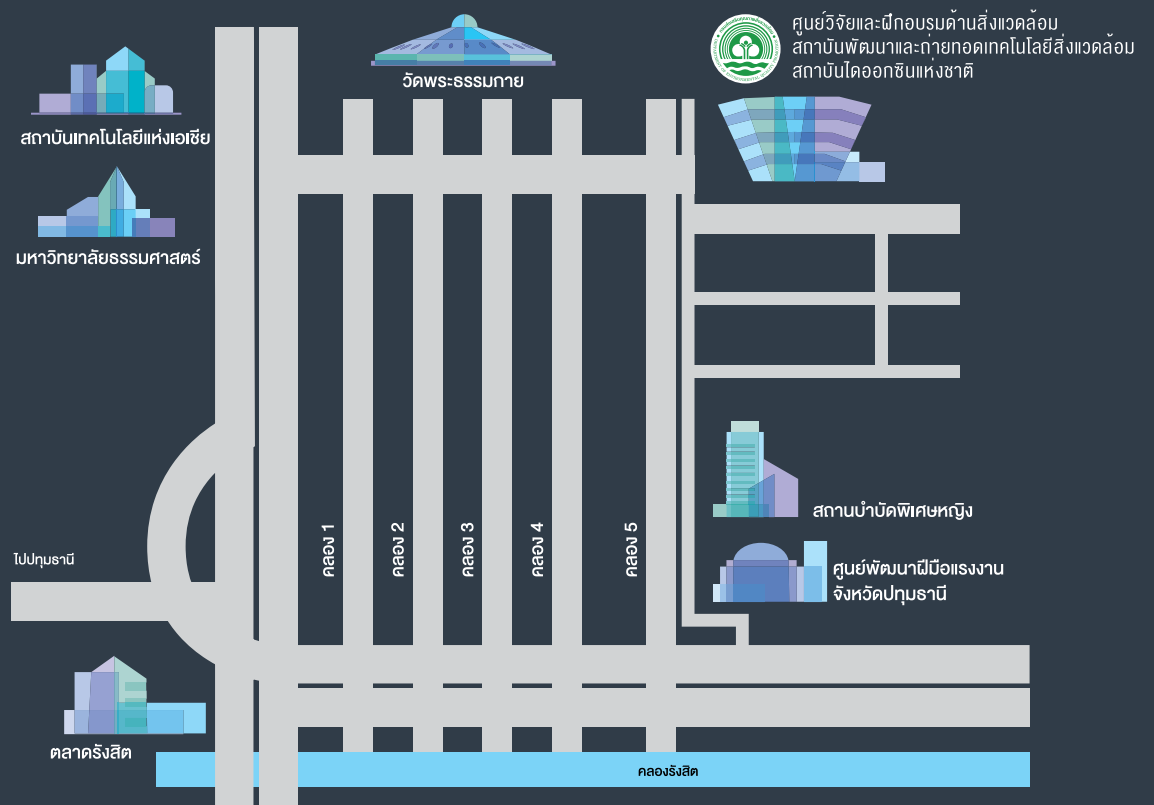
ผู้จัดพิมพ์
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขที่ 49 พระราม 6 ซอย 30 ถนนพระรามที่ 6 แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0-2278-8400-19
สอบถามข้อมูลสิ่งแวดล้อม : 0-2278-8444
โทรสาร 0-2298-5606
www.deqp.go.th

จำนวนพิมพ์ : กรกฎาคม พ.ศ. 2560
จำนวน 1,000 เล่ม
ภาพผู้บริหารและบุคลากรเรียบเรียงเนื้อหา ออกแบบและจัดพิมพ์ บริษัท ป่าฝน เนกซ์สเตป จำกัด
ภาพปก ฐานิต ลิขิตธรรมรักษ์
ISBN : 978-616-316-385-1

แผนที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ณ กรุงเทพมหานคร

แผนที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ณ ปทุมธานี

ANNUAL REPORT

รายงานประจำปี
2559

ข้อมูลเพิ่มเติม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขที่ 49 พระราม 6 ซอย 30
ถนนพระรามที่ 6 แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0-2278-8400-19

สอบถามข้อมูลสิ่งแวดล้อม
0-2278-8444
โทรสาร 0-2298-5606
www.deqp.go.th

1310
GREEN CAL

